

Šventasis Tėvas Jonas Paulius II Lietuvoje lankėsi 1993 m. rugsėjo 4-8 dienomis ir aplankė Kryžių kalną. Lietuviai klausėsi Jo žodžių Vilniuje, Kaune, Šiluvoje, Kryžių kalne. Senas ir jaunas, turčius ir vargdienis, tikintis ir abejojantis, sveikas ir paliegęs – visi juto šio žmogaus tyrą žvilgsnį ir meilės sklidinas akis. Jis mums linkėjo gerbti kiekvieną žmogų, kurti gėrį, vieningai ir taikiai gyventi.

Klaudijaus Driskiaus nuotr.

POPIEŽIUS JONAS PAULIUS II

Tikrasis vardas Karolis Jozef Wojtyła gimė 1920.05.18 išėjusio į atsargą siuvėjo Karolio Wojtylos ir Emilios Kaczorowskos Wojtylos, lietuvių disidentų mokytojos, šeimoje. Vaikystės draugai jį vadinę “Lolek”.

Šeima buvo tvirtai tikinti, bet niekada neskleidė antisemitinių idėjų. Vienas iš vaikystės draugų Jerzy Kluger, kuris vėliau suvaidino žymų vaidmenį plėtojant diplomatinčius santykius tarp katalikų ir žydų pasaulio, teigia: “Vatikano žmonėms nerūpėjo žydai, ankstesniems popiežiams taip pat nerūpėjo žydai. O šis popiežius yra žydų tautos draugas, todėl, kad jis nuo vaikystės pažįsta žydus”. Beje, Jonas Paulius II yra pirmasis popiežius, kuris aplankė sinagogą ir pagerbė žuvusius Auschwitz aukas. Žinant dabartinį katalikų ir žydų atsiskyrimą, popiežius žydus vadino “mūsų vyresniaisiais broliais”.

Vaikystėje Karolis Wojtyła buvo geras mokinytis ir atletas mėgėjas, kuris slidinėjo, važinėjo dviračiu ir plaukiojo. Kartais juokais popiežius

vadinamas geriausiu atletu tarp popiežių per visą istoriją.

Wojtylų šeimą anksti užklupo mirtis. Dar nė pilnametystės nesulaukusi mirė Karolio sesuo. Nuo širdies ir inkstų ligų mirė motina, likus vos vienam mėnesiui iki Karoliui suėjo devyneri metai. Ir, vos tik sulaukus 12-ojo Karolio gimtadienio, iš gyvenimo pasitraukė vyresnysis 26 metų brolis Edmundas, mirties priežastis - skarlatina. Pats Karolis vaikystėje du kartus išgyveno traumas ir buvo susidūręs su mirtimi. Dar studijų laikais jis pateko į avariją, o 1944 m. jį partrenkė sunkvežimis.

Karolio Wojtylos vaikystė nebuvo linksma ir lengva. Likę vienu du su tėvu apsigyveno Spartano miestelyje, kur glaudėsi 1 kambario butelyje, netoli bažnyčios. Tėvas labai atsakingai augino sūnų, kad tik nejaustų nepriteklių, o plėstų savo idealus ir svajones. Tačiau tėvas buvo griežtas. Vienas Karolio vaikystės draugų pamena, kad tėvas su sūnumi elgėsi taip, kaip ir su savo kareiviais.

(Nukelta į 4 psl.)

JONAS PAULIUS II PALIKO PER MILIJARDĄ KATALIKŲ

Popiežius Jonas Paulius II paliko bažnytinę bendruomenę, kuriai, anot duomenų, šiuo metu priklauso 1 milijardas 92 milijonai katalikų. Taigi Romos katalikų Bažnyčia yra didžiausia krikščioniškoji religinė bendruomenė. Krikščionybė su iš viso 2 milijardais šalininkų yra didžiausia religija, po kurios eina islamas su maždaug 1,3 milijardo musulmonų.

Jono Pauliaus II pontifikato pradžioje 1978 metais Katalikų Bažnyčia skaičiavo tik 749 milijonus žmonių. Absoliutus katalikų skaičius iki šių dienų smarkiai išaugo, tačiau procentiškai jų šiek tiek sumažėjo, kadangi per tą patį laikotarpį pasaulio gyventojų

skaičius padidėjo per pusę.

Nors Bažnyčios centras yra Europoje, žemyne 2005 metais po Kristaus gimimo gyvena tik 25 proc. visų katalikų. Daugiausiai šios religijos išpažinėjų - pusė milijardo - gyvena Vidurio ir Pietų Amerikoje.

Europoje daugiausiai katalikų yra Italijoje - apie 56 milijonus. Tarptautinės katalikų citadelės yra Brazilija su 149 milijonais ir Filipinai su 65 milijonais tikinčiųjų.

Visame Žemės rutulyje katalikybę skleidžia apie 405 tūkst. kunigų ir 4 tūkst. 600 vyskupų. Pastebėtina tai, kad iš 117 popiežių renkančių kardinolų vis mažiau yra iš Europos.

ELTA

JONAS PAULIUS II IR ISTORINIS SUSITAIKYMAS SU ŽYDŲ TAUTA

Per Jono Pauliaus II pontifikato laiką buvo pasiektas istorinis lūžis - Romos Katalikų bažnyčios ir žydų tautos susitaikymas. Šį procesą vainikavo Vatikano ir Izraelio santykių užmezgimas ir popiežiaus kelionė į Šventąją žemę. Šventasis sostas diplomatinčius santykius su Izraeliu užmezgė 1994 m.

Izraelio užsienio reikalų ministras Silvan Shalom gyrė Jono Pauliaus II pastangas gydant dvi skirtingas religijas išpažįstančių bendruomenių žaizdas, kurios visą laiką gilėjo dėl šimtmečius trukusio antisemitizmo Europoje, kurio kulminacija tapo holokaustas.

"Jonas Paulius II atnešė naują santykių su žydais, kurie daugybę metų kentėjo dėl Bažnyčios, erą. (Jis) žinojo, kaip spręsti sudėtingus praeities klausimus", - sakė S. Shalom.

Pašliję Vatikano ir Izraelio santykiai iš esmės pasikeitė po 2000 m. įvykusios pontifiko kelionės į Izraelį. Tuomet popiežius ant žydams šventos Vakarinės sienos Jeruzalėje padėjo atsiprašymo už praeityje Bažnyčios padarytas klaidas laišką. Judėjai tiki, kad iš šios vietos žmonių norai ir mintys eina tiesiai pas Dievą į dangų.

Toks Šventojo Tėvo gestas laimėjo Izraelio žmonių palankumą, nors po ankstesnio praeities nacionalinio memorialo jo pasakyto atsiprašymo niekas nesitikėjo, kad popiežius konkrečiai atsiprašys už holokaustą ir popiežiaus Pijaus XII elgesį

per Antrąjį pasaulinį karą.

Vatikanas ilgai nepasidavė spaudimui nepriklausomam tyrimui atverti savo karo laikmečio archyvų ir gynė Pijų XII. Šventasis sostas teigė, kad popiežius slapta stengėsi padėti žydams.

"Tie, kurie neapsiriboja pigia polemika, gerai žino, ką Pijus XII galvojo apie nacių režimą ir kiek daug jis padarė, kad padėtų daugybei to režimo persekiojamų aukų", - Jonas Paulius II rašė 1996 metais.

Tačiau praėjus metams jis pripažino, kad krikščionys nesilaikė savo tikėjimo principų ir negynė žydų nuo nacių, nors tiesiogiai Vatikano kaltės nepripažino.

"Atsižvelgiant į aplinkybes, jis pažengė labai toli, daug toliau negu bet kuris kitas popiežius, turbūt dėl to, kad jis pažinojo žydų tautybės žmonių ir gyveno holokausto laikmečiu", sakė Izraelio ambasadorius Vatikane Aharon Lopez.

Savo gimtojoje Lenkijoje Jonas Paulius II augo šalia žydų šeimų, su kurių vaikais pats draugavo. Per savo 26 pontifikato metus jis stengėsi "statyti tiltus" su žydų tauta, kurią vadino "mūsų mylimais vyresniaisiais broliais".

Išrinktas popiežiumi, per savo pirmąją kelionę į Lenkiją Šventasis Tėvas apsilankė Auschwitz koncentracijos stovykloje, kurią pavadino "blogio triumfu". Tai buvo pirmas kartas, kai Romos Katalikų bažnyčios vadovas apsilankė nacių mirties stovykloje. *ELTA*

MUSULMONAI GIRIA POPIEŽIŲ

Viso pasaulio musulmonai gyrė popiežiaus Jono Pauliaus II pastangas kurti ryšius su Islamo religija. Jų teigimu, pontifiko užuojauta ir politika visiems laikams pakeitė jų požiūrį į Romos Katalikų bažnyčią.

Jonas Paulius II buvo pirmasis Romos Katalikų bažnyčios vadovas, kuris įžengė į mečetę. Tai įvyko 2001 m. jo ganytojiškos kelionės po Siriją metu. Per pastaruosius du dešimtmečius popiežius stengėsi, kad dvi pasaulio religinės bendradarbiautų. Pasaulyje yra apie 1,1 milijardo katalikų ir 1,2 milijardo musulmonų.

Palestiniečių ir Afganistano vadovai dėkojo Jonui Pauliui II už jo paramą jų tautų laisvės siekiui, o Indonezijos, Malaizijos ir Bangladešo dvasininkai išreiškė viltį, kad popiežiaus įpėdinis tęs Šventojo Tėvo misiją stiprinti tarpusavio supratimą tarp katalikų ir musulmonų.

Palestiniečių prezidentas Mahmoud Abbas popiežių pavadino "dideliu religiniu veikėju, kuris savo gyvenimą pašventė taikos, laisvės, teisingumo ir visų rasių bei religijų lygybės ir mūsų tautos teisės į laisvę gynimui".

Afganistano prezidentas Hamid Karzai pasakė: "Mes prisiminame, kaip Sovietų sąjungos okupacijos Afganistane metais popiežius pareiškė paramą Afganistano tautai".

Irano prezidentas Mohammad Khatami teigė, kad pontifikas buvo įvaldęs tris sritis: religinio mokymo, filosofinės minties ir poetinės bei meninės kūrybos.

Tapęs pirmuoju ne italų kilmės popiežiumi per 455 metus, Jonas Paulius II atsisakė daugybės Vatikano formalumų. Jis lankėsi įvairiose šalyse, parašė penkias knygas ir parengė religinės muzikos rinkinį.

Daugelis musulmonų bendruomenių išreiškė viltį, kad mirusio Šventojo Tėvo įpėdiniai tęs supratimo tarp abiejų religijų politiką. Vienas iš ryškiausių įvykių dviejų religijų santykiuose buvo 1986 m. Vatikano išsiųstas kvietimas musulmonų bendruomenei ir kitų religijų atstovams Asyžuje kartu pasimelsti už taiką. Islamo pasaulis taip pat vertina Jono Pauliaus II pareikštą kritiką dėl JAV vadovaujamos invazijos į Iraką. *ELTA*

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Popiežiaus Jono Pauliaus II laidotuvėse balandžio 8 d. dalyvavo prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma, premjeras Algirdas Brazauskas bei buvęs Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo vadovas europarlamentaras Vytautas Landsbergis. Nedideliu bendrovės "Aurela" lėktuvu "Hawker HS 125" kartu su prezidentu V. Adamkum, premjeru A. Brazausku bei Europos Parlamento nariu V. Landsbergiu į Vatikaną buvo išvykę ir keli prezidento patarėjai - E. Bagdonas, prezidento atstovė spaudai Rita Grumadaitė bei prezidento konsultantas visuomeniniais pagrindais Česlovas Okinčicas.

Seimo saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Alvydas Sadeckas teigia, kad jo vadovaujama darbo grupė rengia įstatymų pataisas, kuriose nebeliks nuostatų, draudžiančių buvusiems KGB darbuotojams dirbti kai kuriose pareigose privačiame sektoriuje. Tai jis sakė *Eltai*, komentuodamas Europos žmogaus teisių teismo (EŽTT) ketvirtadienį paskelbtus naujus sprendimus dėl Lietuvos piliečių teisių. Kaip ELTA jau skelbė, Strasbūro teismas pasisakė, kad draudimas buvusiems KGB darbuotojams dirbti privačiame sektoriuje tokia apimtimi, kokią buvo nustačiusi Lietuva, nesuderinamas su Europos žmogaus teisių konvencija. "Šitos laimėtos Strasbūre bylos susijusios su galiojančiu Liustracijos įstatymu ir su buvusių KGB darbuotojų veiklos apribojimu privačiame sektoriuje. Manau, kad tokių nuostatų neturėtų likti", - sakė A. Sadeckas. Jo nuomone, įstatymuose esanti tam tikra spraga sudarė galimybę buvusiems KGB darbuotojams kreiptis į teismą. "Buvo galima prognozuoti, kad tokios bylos bus palankiai nagrinėjamos buvusiems KGB darbuotojams", - sakė Seimo komiteto pirmininkas. Pasak jo, draudimą dirbti privačiose įmonėse panaikinsiančias pataisas planuojama parengti dar šį mėnesį ir pateikti Seimui. *ELTA* primena, kad dviejose bylose teismas nustatė Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos pažeidimus ir priteisė Lietuvos piliečiams kompensacijas už patirtą žalą. Byloje "Rainys ir Gasparavičius prieš Lietuvą" du teisininkai skundėsi praradę darbą po to, kai jiems buvo pritaikytas buvusių KGB darbuotojų teises varžantis įstatymas.

Didžiausia opozicinė politinė jėga Lietuvoje - konservatorių Tėvynės sąjunga - ėmė aižėti. Kai kurių skyrių atstovai grasina sulaukyti savo narystę konservatorių gretose nepatenkinti tuo, kaip šios partijos frakcija Seime elgėsi balsuojant dėl Tomos Birmontienės paskyrimo Konstitucinio Teismo teisėja, rašoma *Kauno dienoje*. Tėvynės sąjungos frakcijai Seime tenka gintis nuo partijos kolegų priekaištų dėl balsavimo už Tomą Birmontienę. "Išsiskyrė netgi dviejų mūsų frakcijoje esančių politkalinių ir tremtinių atstovų Povilo Jakučionio ir Antano Stasiškio nuomonės. P.Jakučionis buvo prieš T.Birmontienę, A.Stasiškis pasisakė už ją", - Seimo narys Jurgis Razma priminė, kad ir frakcijoje nebuvo vieningos nuomonės, kaip elgtis T.Birmontienės atveju.

Kauno apylinkės teisme pradėtas nagrinėti buvusio Seimo nario, Lietuvos laisvės sąjungos (LLS) lyderio Vytauto Štusausko žmonos Nijolės Štusauskienės ieškinys dėl skyrybų. Dešimt metų santuokoje išgyvenusi pora dabar teisme dalijasi turtą. Po praėjusiais metais įvykusio skandalingo viešo poros santykių aiškinimosi Seimo viešbutyje Vilniuje tarp Štusauskų buvo iškastas karo kirvis. Anot Nijolės Štusauskienės, skirtis ją paskatino vyro "apgavystės, girtavimas, grasinimai". "Vytautas mane paprasčiausiai apgavo. Jis sugeba sudaryti gero, patikimo vyro įspūdį, o paaiškėjo, kad šios savybės visiškai neatitinka tikrojo jo veido", - aiškino moteris. Neseniai vadybos bakalauro diplomą Klaipėdos universitete gavęs Štusauskas, *Lietuvos žinių* duomenimis, šiuo metu niekur nedirba, gyvena uostamiestyje, tačiau dažnai lankosi ir Kaune.

Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius lankėsi Vatikane. Kurią gavo jo žinutę, kurioje pranešama, jog arkivyskupas dalyvavo šv.Petro bazilikoje aukotose šv.Mišiose. "Jose meldėmės, kad popiežiaus Jono Pauliaus II žodžiai pasiektų žmonių širdis", - pranešė S.Tamkevičius. "Žinia apie popiežiaus mirtį tikrai nebuvo netikėta, staigiai užklupusi. Tačiau atsitiko taip, kad žmonės, paprastai popiežių regėdavę linksmai ir gana energingą, pagaliau pamatė jį silpną. Tai visus kiek sutrikdė", - *Lietuvos žinioms* sakė Paberžės parapijos klebonas Tėvas Stanislovas. Tėvas Stanislovas pabrėžė, kad mes, lietuviai - ne lenkai ir ne italai, už juos gerokai santūriau reiškiame jausmus, todėl ne taip jausmingai priėmėme žinią, kad popiežius išėjo pas Viešpatį.

Dėl laidojamo popiežiaus pagerbimo Klaipėdos mokyklose netikėtai kilo diskusijų. Jas sukėlė šalies švietimo ir mokslo ministro Remigijaus Motuzo išsiuntinėtas raštas. Kai kurie net ir besižavintys popiežiaus asmenybe klaipėdiečiai neslėpė, kad jiems nereikalingas pagerbti katalikų bažnyčios vadovą.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Prie Jono Pauliaus II-ojo palaikų šv. Petro bazilikoje meldžiasi JAV delegacija, atvykusi tiesiai iš Romos oro uosto: prez. George Bush, Laura Bush, buvęs prez. G. Bush, buvęs prez. Bill Clinton, Valstybės sekretorė Condoleezza Rice. Juos pasitiko New Yrok kardinolas Edward M. Eagan. Žurnalistai negalėjo lydėti JAV delegacijos, bet ši nuotrauka yra oficialaus Vatikano dienraščio *L'Osservatore Romano* fotografo Alberto Pizzoli.

RUSIJOS ORTODOKSŲ BAŽNYČIOS PATRIARCHAI PAREIŠKĖ UŽUOJAUTĄ

Rusijos Ortodoksų Bažnyčios vadovai pareiškė užuojautą dėl popiežiaus Jono Pauliaus II mirties ir išsakė viltį, kad popiežiaus atminimas padės įveikti Ortodoksų Bažnyčios ir Šventojo Sosto tarpusavio santykių sunkumus.

Šventajam Sostui adresuotame laiške, kuris skelbiamas Ortodoksų bažnyčios tinklalapyje, patriarchas Aleksijus II išreiškė viltį, kad "ateinantis naujas Romos Katalikų bažnyčios gyvenimo laikotarpis padės tarp mūsų bažnyčių atnaujinti abipusės pagarbos ir krikščioniškos broliškos meilės santykius".

"Jo Šventenybei Jonui Pauliui II išėjus pas Viešpatį, su giliu liūdesiu Jums ir visai Romos Katalikų bažnyčiai reiškiu savo užuojautą", - rašo Maskvos ir visos Rusijos patriarchas.

Kiek anksčiau Vatikano Ti-

kėjimo doktrinos kongregacijos vadovui kardinolui Joseph Ratzinger užuojautos laišką nusiuntė Rusijos Ortodoksų Bažnyčios Maskvos patriarchato viešųjų ryšių skyriaus vadovas, Smolensko ir Kaliningrado metropolitas Kirilas. Jis išreiškė viltį, kad popiežiaus atminimas padės atkurti gerus Ortodoksų Bažnyčios ir Šventojo Sosto santykius.

Metropolitas tikisi, kad "velionio atminimas ateityje padės kurti gerus abipusius santykius tarp mūsų bažnyčių, taps pagrindu esamiems sunkumams įveikti". Šis laiškas taip pat skelbiamas Ortodoksų Bažnyčios interneto svetainėje.

Jono Pauliaus II ir Aleksijaus II santykiai buvo gana sudėtingi. Patriarchas kaltino Katalikų bažnyčią - siekiu į katalikybę atversti kuo daugiau Rusijos ir buvusių sovietinių respublikų gyventojų, tradi-

ciškai išpažįstančių stačiatikybę. Aleksijus II skundėsi ir tuo, kad 1991 metais žlugus Sovietų Sąjungai Vatikanas Ukrainoje atsiėmė tas bažnyčias, kurias Ortodoksų Bažnyčiai 1946 metais buvo perdavęs Josif Stalin.

Dėl šių nesutarimų Jonas Paulius II taip ir nesulaukė progos atvykti į Rusiją ir tradiciškai pabučiuoti jos žemę. Dar praėjusiais metais popiežius mėgino aplankyti Rusiją ir atvežti Kazanės Dievo Motinos ikoną, tų pačių metų rugpjūtį grąžintą Ortodoksų Bažnyčiai. Tačiau šiam popiežiaus vizitui pasipriešino Aleksijus II.

Užuojautą dėl popiežiaus mirties pareiškė ir Rusijos musulmonų bei budistų bendruomenių vadovai. Tuo tarpu balandžio 2 d. išplatintame pareiškime Rusijos prezidentas Vladimir Putin velionį popiežių pavadino "iškilium mūsų laikų veikėju, su kurio vardu siejama ištisa era".

PRISAIKDINTAS PREZIDENTAS, PASKIRTAS PREMJERAS

Irako parlamentas naujuoju prezidentu balandžio 7 d. prisaikdino kurdų vadą Jalal Talabani, kuris beveik keturis dešimtmečius kovojo su Bagdado režimais. Nacionalistas veteranas, kuris savo teritorijoje Šiaurės Irako kalnuose vadinamas tiesiog "Mumu (Dėde) Jalalu", yra žmogus, kuris visada vadovavosi tik savo paties principais. "Tai pirmas kartas per visą Irako istoriją, kai kurdas bus išrinktas prezidentu ir priimtas kaip prezidentas, - džiūgaudamas sakė kurdų politikas Hosityhar Zebari, kai sužinojo, jog J. Talabani nuspręsta skirti šalies vadovu. - Tai istorinis įvykis!"

Sėkmingas jo prezidentavimas galėtų labai pagerinti kurdų santykius su Irako arabais. Kita vertus, nerami kadencija sostinėje galėtų dar labiau pabloginti šiuos įtemptus santykius, kuriuos varžo metų metus trukusi nesantaika. Naujajam Irako prezidentui davus priesaiką ir

premjeru paskyrus šiitų vadovą Ibrahim Jaafari, buvo sudarytos sąlygos formuoti pirmą pusės amžiaus laisvai išrinktą šalies vyriausybę.

J.Talabani, skirdamas J. Jaafari ministru pirmininku, pagaliau užbaigė porą mėnesių užsitęsusių partijų ginčus dėl to, kas turėtų užimti šį postą, kurie įgrišo tiek irakiečiams, tiek tarptautinei bendruomenei.

Parlamentui susirinkus į istorinę sesiją, priesaiką davęs 71-erių metų J.Talabani pareiškė esąs pasiryžęs sutaisyti dešimtmečius etninių bei religinių konfliktų ir totalitarinio režimo skaldytą šalį. Jis taip pat siūlė amnestiją sukilėliams, kurie kasdieniais savo išpuoliais prieš saugumo pajėgas ir civilius gyventojus bandė sužlugdyti šalies perėjimo į demokratiją procesą.

Naujai paskirtas premjeras I.Jaafari vadovauja šiitų islamiškajai partijai "Dawa", kuri

priklauso sausio 30 dienos rinkimus laimėjusiam šiitų aljansui, tačiau yra gerbiamas ir kitų Irako etninių grupių. I.Jaafari pažadėjo greitai suformuoti naują vyriausybę, kuri turės pakeisti JAV remiamą pasitraukiančio Iyado Allawio kabinetą.

Sunitai gavo pažadą, kad jie gaus iki šešių portfelių vyriausybėje, tarp jų ir Gynybos ministerijos vadovo postą, nors 275 vietų parlamente jie teturi 16 mandatų. Tačiau siekiant išsklaidyti religinę nesantaiką skirstant postus, vyriausybės vadovui gali tekti atsisakyti demokratijos nuostatų, nes rinkimus laimėjusi šiitų dauguma ir antroje vietoje likę kurdai yra linkę nusileisti rinkimus pralaimėjusiam buvusiam sunitų elitui, nukreipti jį nuo smurto ir pasiūlyti dirbti vyriausybėje. Kai kurie išreiškė nepasitenkinimą, vyriausybė bus formuojama iš pagrindinių etninių ir religinių grupių atstovų ir primins JAV palaikytų laikinųjų vyriausybių modelį.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

VISUOMENĖ PASITIKI LIETUVIŲ FONDU

Lietuvių fondui, kuis nuolatos remia mūsų tautinę veiklą savo finansais, praėjusieji metai buvo taip pat sėkmingi, nes Lietuvių fondo kapitalas padidėjo 685,999 doleriais ir Fondo taryba leido skirstyti vieną milijoną dolerių lietuvybei išlaikyti.

Lietuvių fondas buvo įsteigtas 1962 m. Nuo to meto daugiau negu 7,200 narių į pagrindinį Fondo kapitalą jau įnešė daugiau negu 15,000,000 dolerių. Iš saugiai investuoto kapitalo yra remiama visa lietuviška veikla. Ar ne nuostabu, kad tai veiklai jau paskirta daugiau negu 12,500,000 dolerių lietuvybei. Lietuvai buvo įteikta 1,250,000 dolerių, kai ji atkūrė nepriklausomybę. Jau penkeri metai, kai Lietuvių fondas kasmet skiria po milijoną dolerių mūsų lituanistinėms mokykloms, jaunimo organizacijoms, meno vienetams, Jaunimo centrui Čikagoje, Pasaulio lietuvių centrui ir būsimai sporto salei Lemonte, studentų stipendijoms čia ir Lietuvoje, mokslo reikalams, Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui, socialiniams lietuvių reikalams, jaunimo vasaros stovykloms, lietuvių spaudai, lietuvių radijo laidoms, Karaliaučiaus jaunimo reikalams, JAV Lietuvių bendruomenei ir dar daugeliui kitų draugijų ar sambūrių veiklai padėti. Tad daugiausia darbo turi LF Pelno skirstymo komisija, kuri turi išnagrinėti šimtus prašymų. Kasmet prašoma maždaug penkių milijonų suma paramai. Nemaža prašymų neatitinka Lietuvių fondo nustatytoms taisyklėms, trūksta pateisinamųjų duomenų. Tokie prašymai nebūna patenkinami. Pelno skirstymo komisijos pirm. Kęstutis Ječius sako, kad yra pastebimas prašytojų gudrumas ir noras apeiti reikalavimus bei taisykles.

Šiomet Lietuvių fondo narių suvažiavimas įvyks balandžio 30 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Fondo vadovybė primena, jei kas negali dalyvauti suvažiavime, gali įgalioti kitą Fondo narį, kuris atstovautų jį suvažiavime. Įgaliojimas turi būti atsiųstas į Fondo raštinę. Šie metai yra paskelbti naujų Lietuvių fondo narių vajeus metais. Prašomi tie, kurie dar nėra Fondo nariais, jungtis į Fondą tikraisiais nariais su šimto dolerių auka. Tačiau, jei kas negali, gali būti nariu kandidatu, pradėdamas net su dešimt dolerių ir kai pasieks šimtą dolerių, taps tikruoju nariu jau su balsavimo teise suvažiavimuose. Esame prašomi įrašyti savo vaikus ir vaikaičius, gimines ir draugus, pavyzdžiui gimtadienio proga, Fondo nariais. Ypač patartina Lietuvių fondą prisiminti savo testamentuose – tai bus labai prasminga lietuvių tautai.

Po praėjusio suvažiavimo, beveik iki dabar, Lietuvių fondo vadovai nuoširdžiai tarėsi su JAV Lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininke ir jos bendradarbiais ir išsprendė daug neaiškumų ir nesusipratimų. Malonu žinoti, jog perredagavo ir patobulino Lietuvių fondo įstatų projektą, kuris bus teikiamas priimti šiame narių suvažiavime. Tai užtikrina Lietuvių fondo ir JAV Lietuvių bendruomenės bendradarbiavimą dabar ir ateityje. Lietuvių fondas turi didžiulį pasitikėjimą, bet reikia, kad Lietuvių fondas pasiektų 20 milijonų kapitalą ir kasmet lietuvybės reikalams galėtų skirti du milijonus dolerių.

S. Tūbėnas

JONAS PAULIUS II NIEKADA NEPATAIKAVO SOVIETAMS

Jonas Paulius II – kietas valstybininkas, atsisakęs taikstytis su Sovietų Sąjunga, rašo *The Sunday Times* korespondentas John Cornwell. Vatikano banko vadovas arkivyskupas Paulius Kazimieras Marcinkus korespondentui interviu 1987-aisiais sakė, kad ankstyvais savo pontifikato metais Jonas Paulius II Lenkijos Solidarumo sąjungai perdavė 32 mln. JAV dolerių.

Ši suma, kurią tikriausiai dovanojo su mafija siejamas bankininkas Roberto Calvi, 1982 metų birželio 17 dieną rastas kabantis po Londono Blackfriars tiltu.

Jonas Paulius II pritarė Ronald Reagan nusistatymui, kad turėtų būti ryžtingai pasipriešinta pokariniam Jaltos susitarimui dėl rytų Europos pasidalijimo. JAV prezidento ir Bažnyčios vadovo bendradarbiavimas 9-ąjį praėjusio amžiaus dešimtmetį, padedant CŽV informacijai apie Varšuvos pakto karinių pajėgų judėjimą, leido popiežiui žaisti mirtiną žaidimą su Sovietų Sąjunga, kurio galutinis rezultatas buvo sovietų valdžios žlugimas Lenkijoje. Priešinosi komunizmui procesas buvo Jono Pauliaus II kasdienybės dalis ir būnant kunigu bei vyskupu, nuo pat jo išvenčinimo į kunigus Krokuvoje 1946 metais.

Popiežių Jono XXII ir Pauliaus VI pontifikato laikais bažnyčios vadovai ir Vatikanas buvo persvarstęs, kaip gvil-denti katalikų ir Sovietų santykius. Beveik po dviejų dešimtmečių bekompromisinės antikomunistinės politikos, kurią vykdė karo metų popiežius Pijus XII, Vatikanas pradėjo vykdyti tai, kas vėliau buvo pavadinta Ostpolitika. Pasiruošimas vesti dialogą su tais, kas prieštaravo Bažnyčiai, tapo taisykle. Specialusis Pauliaus pasiuntinys Sovietų Sąjungoje kardinolas Agostino Casaroli pradėjo skelbti apie draugiškus jausmus Maskvai.

JAV STRATEGINĖ PARTNERYSTĖ

JAV prezidentas George W.Bush ir Ukrainos prezidentas Viktor Juščenko balandžio 4 d. pradėjo "naują (abiejų) šalių strateginės partnerystės erą", ir G.W.Bush sakė norintis, kad Ukraina įstotų į NATO bei Pasaulinės prekybos organizaciją (PPO). G.W.Bush naująjį Ukrainos prezidentą sutiko su visomis iškilėmis ir priėmė jį Baltuosiuose rūmuose pirmą kartą po to, kai jis atėjo į valdžią po pernai Ukrainoje įvykusių masinių protestų dėl suklastotų rinkimų rezultatų.

Arkivyskupui Karoliui Voitylai ir arkivyskupui Stefanui Višinskiui iš Lenkijos atrodė priešingai – kad negali būti nei debatų, nei kompromisų. Religinė laisvė yra nedaloma, o bendros nuomonės su ateistais būti negali.

Labai svarbūs metai arkivyskupui Karoliui Voitylai buvo 1966-ieji – tūkstantieji krikščionybės įvedimo Lenkijoje metai. Vykstant piligriminėms kelionėms ir mišioms po atviru dangumi arkivyskupas organizavo nuolatinės katalikų pamaldas ir skelbė dvasinį atsinaujinimą. Kitais metais jis tapo kardinolu.

Septintojo dešimtmečio pabaigoje Lenkijoje prasidėjo neramumai. Darbininkai, o ypač šachtininkai ir uostų darbininkai, jautė mažesnių atlyginimų keliamus suvaržymus ir nepriteklių.

Būtent tada arkivyskupas K. Voityla pradėjo vykdyti atsvaros komunizmui veiklą, kuri paženklino jo karjerą. Vengdamas atvirų provokuojančių konfrontacijų, dėl kurių galėjo kilti neramumai ir prasidėti represijos, jis atrado būdų kelti žmonių dvasią ir sukėlė nepasitenkinimą žmonių teisių nepaisymu.

Vienas pirmųjų jo sprendimų tapus popiežiumi 1978 metų spalį buvo Vatikano Ostpolitikos atsisakymas. Jis niekada nesiruošė sovietų prašyti malonių ar jiems nuolaidžiauti.

1980 metų rugpjūtį Jonas Paulius II privertė komunistų pasaulį suklusti, kai viešai paragino lenkų darbininkus reikalauti savo sąjungos įteisinimo.

Kai Rytų Vokietijos ir Čekoslovakijos karinės pajėgos pradėjo stiprinti savo pajėgas pasienyje su Lenkija, popiežius parašė savo žymų laišką Leonid Brežnev. Nurodydamas lygiagretes su nacių invazija, pradėjusia Antrąjį pasaulinį karą, jis išpėjo, kad invazija pažeistų Helsinkio su-

tartį, kuria buvo patvirtintas Sovietų Sąjungos status quo rytų Europoje. Jis rašė, kad ataka prieš Lenkijos darbininkus reikštų, jog atšaukiamos visos praeities sutartys.

Prieš pat 1981 metų pabaigą Lenkijos vadovas generolas Wojcech Jeruzelski įvedė karo padėtį ir suėmė Solidarumo vadus. Būtent tuo metu popiežius perdavė Solidarumui 32 mln. JAV dolerių.

Prezidentą Jimmy Carter pakeitė Ronald Reagan, kurio atėjimą į valdžią iš Vatikano šiltai pasveikino popiežius Jonas Paulius II. Abu šie vyrai Sovietų sąjungą vertino ir vadino vienodai: Blogio Imperija.

Jonui Pauliui II buvo uždrausta atvykti į Lenkiją 1982 metais, tačiau jis atvyko 1983 metų birželį ir atrodė susisielojęs. Solidarumo vadovai buvo įkalinti, tačiau po galingo pontifiko spaudimo Lech Valensa sraigtasparniu buvo nugabentas susitikti su popiežiumi Tatrų kalnuose.

Po trejų metų, 1986 metų birželio 12 dieną, popiežius šnekėjosi su daugiau nei milijonu žmonių, susirinkusių Gdanskio laivų statykloje, kur gimė Solidarumo judėjimas.

Nuo to laiko buvo pradėta manyti, kad Jonas Paulius II yra vienas iš stipriausių XX amžiaus politinių vadovų.

1989 metais liepos 4 dieną Lenkijoje įvyko rinkimai, kurias prasidėjo Sovietų įtakos rytų Europos valstybėms mažėjimas. Jonas Paulius II tapo Lenkijos didvyriu, o visoje rytų Europoje prasidėjo domino efektas.

Pasaulis netrukus turėjo progą stebėti vieną svarbiausių šiuolaikinės istorijos įvykių – Sovietų imperijos žlugimą. Nepaneigiama, kad už tai iš dalies atsakingas ir Jonas Paulius II, tačiau jis pats visada kukliai sakydavo, kad "tiesiog stipriai krestelėjo medį", rašo *The Sunday Times* balandžio 7 d.

SAJUNGOS DURYS ATVIROS UKRAINAI

NATO Ukrainos atžvilgiu laikosi "atvirų durų politikos", sakoma balandžio 5 d. išplatintame aljanso generalinio sekretoriaus Jaap de Hoop Scheffer pareiškime. "Jei Kijevas darbai įrodys savo siekį tapti NATO nariu, sąjunga jį vertins labai rimtai", - pabrėžė generalinis sekretorius.

Ukrainos prezidentas Viktor Juščenko ne kartą yra pareiškęs apie šalies norą integruotis į europines ir euroatlantines struktūras.

JONAS PAULIUS II SAVO GYVENIMU PASTATĖ SAU PAMINKLĄ

Roma, balandžio 8 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus, penktadienį dalyvavęs popiežiaus Jono Pauliaus II laidotuvėse Vatikane, sako patyręs be galo gilų ir jaudinantį įspūdį. "Buvo tikrai be galo įspūdinga - to negali nei suorganizuoti, nei priversti ką nors daryti. Tiesiog ore, visoje erdvėje, žiūrint į visų veidus jautėsi orumas, išdidumas, kilnumas ir pagarba žmogui, kuris tikrai yra nusipelnęs visam pasauliui", - *Eltai* telefonu iš Vatikano sakė V. Adamkus.

Pasak prezidento, nors Šventasis Tėvas atgulė amžinojo poilsio, tačiau jo dvasia pasaulio neapleido. "Mes paliekame Jono Pauliaus II palikus Šv. Petro bazilikoje Romoje, tačiau jo dvasia pasaulio neapleido, jis liko su mumis. Žinoma, mes jaučiame netektį, tačiau Šventasis Tėvas paliko tam tikrą dvasinį testamentą. Ne tik tą, kurį yra surašęs, bet ir kitą - kuris verčia pasaulį susimąstyti ir atitinkamai pažvelgti į ateitį", - kalbėjo V. Adamkus.

Prezidentas pabrėžė, jog Popiežiaus Jono Pauliaus II dvasinis palikimas ypač svarbus Lietuvai. "Ypatingai Lietuvai tai yra be galo svarbu, jei mes vadovausimės mūsų darbuose ir mūsų mintyse tuo, ką Popiežius yra išsakęs ir ką liudijo visam pasauliui ir kiekvienam iš mūsų", - teigė V. Adamkus.

Klausiamas, ar Lietuvoje

derėtų kaip nors įamžinti Jono Paulius II atminimą, V. Adamkus sakė paliekąs šitai spręsti Bažnyčiai.

"Popiežius Jonas Paulius II savo gyvenimu pastatė sau paminklą ir didesnio paminklo tikrai nepastatysime. Tik įgyvendindami jo mintis ir sekdami jo rodytu pavyzdžiu deramai pagerbsime jo atminimą. Joks marmuras ir joks akmuo neatstos to paminklo, kurį jis paliko visų mūsų širdyse", - sakė V. Adamkus.

Lietuvos vadovas balandžio 8 d. popiežiaus Jono Pauliaus II laidotuvėse dalyvavo kartu su žmona Alma, premjeru Algirdu Brazausku ir buvusiu Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo vadovu europarlamentaru Vytautu Landsbergiu.

Popiežiaus Jono Pauliaus II laidotuvės Vatikane buvo vienos didžiausių per visą žmonijos istoriją. Jose dalyvavo keturi karaliai, penkios karalienės, 70 ar daugiau prezidentų ir premjerų. Į Romą atvyko apie 2 mln. piligrimų, iš jų keletas šimtų tūkstančių susirinko šv. Petro aikštėje.

V. Adamkus sakė, jog niekas iš laidotuvėse dalyvavusių valstybių vadovų neturėjo progos nors ir trumpai tarpusavyje pasikalbėti. "Sveikinomės, atpažinome vieni kitus. Tačiau buvo labai ribotas mūsų laikas, vykstant į laidotuves ir iš jų nebuvo laiko net sustoti", - pasakojo jis.

PER NACIŲ OKUPACIJĄ Į LIETUVĄ PERKELTIEMS ASMENIMS SIŪLOMA PRIPAŽINTI NUKENTĖJUSIŲ STATUSĄ

Vilnius, balandžio 8 d. (ELTA). Seimui siūloma nuo okupacijų nukentėjusiais perkeltaisiais asmenimis pripažinti žmones, kurie nacistinės Vokietijos okupacijos metais buvo deportuoti į Lietuvą iš kitų režimo užimtų teritorijų ir kurie po Nepriklausomybės atkūrimo įgijo Lietuvos Respublikos pilietybę.

Parlamentaras Egidijus Klumbys užregistravo tai numatantį Asmenų, nukentėjusių nuo 1939-1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo pataisos projektą. Pagal jį perkeltaisiais asmenimis turėtų būti pripažinti asmenys, kuriuos 1941-1944 metais nacistinės Vokietijos okupacijos metu į dabartinės Lietuvos teritoriją nacistinis režimas deportavo iš kitų jo užimtų teritorijų ir kurie 1990 metais ir vėliau įgijo Lietuvos Respublikos pilietybę.

Dabar galiojanti įstatymo redakcija numato, kad perkelt-

taisiais asmenimis pripažintami žmonės, pagal Sovietų Sąjungos ir nacistinės Vokietijos 1941 metų sausio 10 dienos susitarimą dėl gyventojų mainų atkelti į Lietuvą, ir žmonės, 1951-1952 metais okupacinio režimo struktūrų sprendimais perkelti iš vienių Lietuvos vietovių į kitas.

Pataisą teikiantis E. Klumbys sako norintis panaikinti nedidelės Lietuvos Respublikos piliečių, nukentėjusių nuo nacistinės Vokietijos okupacijos, dalies diskriminaciją.

1990 metų kovo 11 dieną atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, pagal priimtą Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymą šie asmenys tapo Lietuvos Respublikos piliečiais. Tačiau jų kaip perkeltų asmenų teisinio statuso dabar galiojantys įstatymai nereglamentuoja.

Anot E. Klumbio, pakeitus įstatymą būtų atstatyta neteisybė.

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus prie popiežiaus paveikslo.

ELTA

(Atkelta iš 1 psl.)

POPIEŽIUS...

KŪRYBA, RELIGIJA IR TEATRAS

1938 metais, pabaigus mokyklą, tėvas ir sūnus persikėlė į Krokuvą. Karolis įstojo į Jogailos universitetą studijuoti literatūros ir filosofijos mokslų. Jis taip pat aktyviai dalyvavo teatro būrelyje ir skaitė eiles literatų diskusijų grupėje. Draugai jį vadino Dievo apdovanotu aktoriumi ir puikiu dainininku.

Kai 1940 m. vokiečiai okupavo lenkus, išvengęs trėmimo ir kalėjimo, busimas popiežius įsidarbino akmenų skaldytoju akmenų skaldykloje. 1941 metais vasario mėn., mirė 61-erių metų sulakęs Karolio tėvas. Taip ir liko neišsipildžiusi svajonė pamatyti sūnų išventintą į kunigus. Dar prieš mirtį tėvas yra ištaręs žodžius, kad jis nori žinoti, jog sūnus atsiduos Dievo tarnystėn.

Kiek vėliau Wojtyla įstoja į Krokuvos seminariją ir dar papildomai klauso teologijos kursus universitete.

Pabaigęs studijas įsidarbina chemikalų gamykloje ir dirba iki 1944 m. kai vokiečiai pradeda šaukti lenkų vyrus į karą. Karolis randa prieglobstį arkivyskupo rezidencijoje ir čia praleidžia visus karo metus.

1946 m. sugrįžta į Krokuvą, kur ir toliau tęsia studijas. 1949 m. jis tampa Krokuvos pastoriaus padėjėju.

KUNIGYSTĖS METAI

Kunigystės pradžia – Karolis Wojtyla šv. Florianos bažnyčios Krokuvoje kapelionas. Bažnyčia buvo prie pat Jogailos universiteto, kur Karolis siekė filosofijos daktaro laipsnio. Tas laiko tarpas bėgo besiblaškant tarp dviejų įstai-gų.

1954 m. valdžios spau-

dimu, panaikinus teologijos katedrą universitete, įsikuria Krokuvos Seminarija, kur būsimas popiežius tęsia savo studijas. Tuo pat metu Karolis dėsto katalikų universitete Liubline – vienintelis katalikiškas universitetas komunistinėje šalyje.

Taip pat Karolis Wojtyla yra vienas būrelio, kuriame sprendžiami vedybų, prievartos šeimoje, alkoholizmo ir pan. klausimai, steigėjų. Dažnai spaudoje šis institutas vadinamas vienu sėkmingiausių krikščioniškų projektų pasaulyje.

1956 m. Karolis Wojtyla tampa katalikų universiteto etikos mokslų profesoriumi, o kitas jo kilimo etapas - 1958 m. Krokuvos vyskupo pareigos.

1962 m. Vatikano bažnyčios susirinkimo metu, Wojtyla suvaidina didelį vaidmenį, siekiant reformuoti katalikų bažnyčią. Jis laikomas vienas iš asmenų, turinčių tvirtą nuomonę ir aiškią poziciją siekiant religijos "laisvėjimo". 1964, mirus Krokuvos arkivyskui, Karolis užima pastarojo vietą.

LINKSMAS IR ŽAVUS KOMPANIONAS

Spaudoje apibūdinamas kaip linksmas, paslaugus ir mokantis išklausyti, gerai išauklėtas žmogus. Jis turi aiškią nuomonę, bet blaiviai ir įžvalgiai vertino to meto komunistų veiksmus okupuotoje šalyje. Sunku suvokti, tačiau 1967 m. paskyrimas kardinolu (tuo metu popiežiumi buvo Paulius VI) buvo pastebėtas ir sulaukta sveikinimų, net iš valdžios institucijų 1967 m.

Wojtyla apibūdinamas kaip tvirtas, bet lankstus ir aktyviai veikiantis reformatorius, tačiau kartu sudaro tvirtą opozicijos pagrindą komunistams ir komunistiniam režimui šalyje. Lenkijoje bažnyčia

užėmė svarbią vietą kovoje su komunizmu ir nacionalinio identiteto formavimu. Kol šalyje tvyrojo komunistinė nuotaika, Karolis siekė skleisti ir skatino nepamiršti katalikų tikėjimo ir tradicijų.

Goerge Blazynski knygoje "John Paul II" rašo: "popiežiaus veiksmai neiššaukė brutalių veiksmų ginant savo valstybę", bet toje pačioje knygoje Karolis yra vadinamas "komunistų priešu ir žmonių teisių gynėju, dialogo su Markso šalininkais metu, tikėtina, kad Karolis nugalėtų".

Vieno iš interviu metu, Wojtyla buvo paklaustas ar jis nebijąs valdžios baudmės. Sulaukta atsakymo: – "aš nebijau jų, jie bijo manęs".

APSIŠVIETĖS IR IŠSIMOKSLINĖS

Nepaisant savo aktyvios veiklos, Karolis Wojtyla nepamiršo ir savo mokslinės veiklos. 1960 metais jis parašė mokslinį darbą "Meilė ir atsakomybė" (angl. "Love and Responsibility"). Kai kurie kritikai šį darbą vadina "modernios katalikybės seksualinė etika". Kitas darbas - "Krikščioniškosios etikos, paremtos Maxo Schelerio sistema, kūrimo galimybių įvertinimas (angl. "Evaluation of the possibility of Constructing a Christian Ethic based on the System of Max Scheler") – išleistas tais pačiais metais.

1969 m. Lenkų teologų draugija išleido Wojtylos "Veikiantis asmuo", o 1977 m. Milano universitete skaitė kursą "Kultūros formavimo problemos, kylančios iš žmogiškosios veiklos".

Jonas Paulius I mirė 1978 m. rugsėjo mėnesį. Tik *aštuntojo* kardinolų susirinkimo metu 1978 m. spalio mėn. 16 d. Karolis Jozefas Wojtyla išrenkamas popiežiumi. *Delfi*

AMBASADORIUS V. UŠACKAS KALBĖJO AMERIKOS TELEVIZIJOS ŽIŪROVAMS

Š.m. balandžio 4 d. Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Vygaudas Ušackas per JAV “FoxNews” kabelinę televiziją kalbėjo apie popiežiaus Jono Pauliaus II įtaką Vidurio ir Rytų Europos valstybėms atgaunant laisvę ir nepriklausomybę.

Visiems pagrindiniams Amerikos televizijos kanalams plačiai komentuojant popiežiaus Jono Pauliaus II palikimą, didelis dėmesys skiriamas popiežiaus įtakai sugriaunant komunistinę priespaudą Vidurio ir

Rytų Europos kraštuose. “Lenkų kilmės kardinolo Karolio Voitylos išrinkimas popiežiumi 1978 m. suteikė vilties ir įkvėpimo komunistinėje priespaudoje veikiančiai Lietuvos Katalikų bažnyčiai, bei, apskritai, Lietuvos ir kitų Vidurio ir Rytų Europos šalių gyventojams,” milijoninei auditorijai kalbėjo V.Ušackas. Jis atkreipdamas dėmesį, kad po II Pasaulinio karo besitęsiančios sovietinės okupacijos metais apie 250,000 Lietuvos katalikų, apie 300 kunigų buvo deportuoti ir įkalinti Sibiro lageriuose ar

nužudyti. Dalis bažnyčių Lietuvoje buvo uždarytos arba paverstos sandėliais ar ateizmo muziejais. Okupacinė valdžia bandė sustabdyti 1972 m. pagrindyje pradėtą leisti ‘Lietuvos Bažnyčios kroniką’, “ kalbėjo Lietuvos diplomatas.

“Popiežiaus maldos žodžiai apie laisvę, žmogiškąjį orumą ir tikėjimą sutelkė Lietuvos žmones, suteikė dvasinės stiprybės stoti prieš tuo metu dar gan stiprų komunistinį režimą, bei prisidėjo atgaunant Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę” laidos metu kalbėjo V.Ušackas.

LR ambasados inf.

Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV ir Meksikai Vygaudas Ušackas įteikė LDK Gedimino ordino Komandoro didįjį kryžių Virginija valstijos, JAV, senatoriui George Allen.

LR ambasados nuotr.

VALSTYBINIS APDOVANOJIMAS ĮTEIKTAS JAV SENATORIUI

Š.m. balandžio 4 d. Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Vygaudas Ušackas įteikė LDK Gedimino ordino Komandoro didįjį kryžių Virginija valstijos, JAV, senatoriui George Allen. Jis pažymėjo, kad ypač svarbus yra G.Allen indėlis užtikrinant JAV Kongreso ir Administracijos paramą Lietuvos priėmimui į NATO.

Iškilmingos ceremonijos

valstybei už diplomatinę pagalbą okupacijos metais.

LR ambasados inf.

metu G.Allen padėko už garingą apdovanojimą, bei pasidžiaugė, kad Lietuvos ir kitų 6 Vidurio Europos valstybių priėmimas į NATO sustiprino Sąjungą, o Lietuva ne kartą įrodė esanti patikima sąjungininkė, pasirengusi ginti laisvę ir demokratiją pasaulyje.

G.Allen yra JAV Senato užsienio reikalų komiteto narys, bei URK Europos pako-
mitėčio pirmininkas. Prieš išrinkimą į Senatą G.Allen 1994-1998 m. buvo Virginija valstijos gubernatorius.

LR ambasados inf.

SKOLA LATVIJAI

Vyriausybė patvirtino susitarimą dėl skolos grąžinimo Latvijai už Lietuvos ambasados Vašingtone išlaikymą. Skolos grąžinimą numatanti Lietuvos ir Latvijos vyriausybių susitarimą vasario pradžioje pasirašė abiejų šalių užsienio reikalų ministrai Antanas Valionis ir Artis Pabri-
kas.

Kaip anksčiau pranešė Lietuvos URM, šia sutartimi Lietuva įsipareigoja grąžinti 1,5 mln. JAV dolerių (maždaug 4 mln. litų pagal dabartinį kursą) skolą Latvijai. Ši skola susidarė 1981-1991 metais finansuojant Lietuvos ambasados Vašingtone veiklą.

1980 metais, pasibaigus

JAV saugotoms Lietuvos Respublikos (1918-1940 metais) aukso atsargoms, Latvijos laikinasis reikalų patikėtinis JAV sutiko suteikti Lietuvai beprocentę paskolą.

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, ambasada Vašingtone tapo pagrindine nepriklausomos Lietuvos diplomatinės tarnybos būstine. JAV niekuomet oficialiai nepripažino Lietuvos okupacijos ir inkorporavimo į Sovietų Sąjungą.

Latvijos pinigais Lietuvos ambasada Vašingtone buvo išlaikoma dešimt metų iki 1991-ųjų rudens. Kai 1990 metais paskelbusi nepriklausomybę Lietuva po pusantrų metų pelnė tarptautinį pri-

pažinimą, ji atgavo galimybę netrikdomai disponuoti savo turtu užsienyje. Nuo tada ambasados Vašingtone veiklą vėl pradėta finansuoti iš Lietuvos valstybės biudžeto.

Kelerius metus po Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybės atgavimo nei oficialusis Vilnius, nei Ryga nekėlė klausimo dėl sovietiniais metais padarytos skolos grąžinimo.

Tačiau 1996-ųjų vasarą Lietuvos ir Latvijos premjerų susitikime latvių pusė iškėlė šią problemą, todėl imtasi žingsnių grąžinant skolą. Kelerius metus užtruko įvairių dokumentų paieška, ekspertizė, pozicijų derinimas.

Lietuva visada pripažino esanti skolinga kaimyninei

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)
LXXXXV

1989 m. balandžio mėn. įvykusioje “Sąjūdžio” seimo 4 sesijoje priimami nutarimai, kurių pagrindu LSSR Aukščiausioji Taryba savo 11 sesijoje 1989 m. gegužės 18 d. patvirtino šiuos dokumentus: deklaracija “Dėl Lietuvos valstybinio suvereniteto”, LSSR Konstitucijos 70-to straipsnio pataisos.

1989 m. birželį, po LKP CK XVIII plenumo, “Sąjūdžio” seimo taryba pareiškia, kad esą *visa Lietuvos visuomenė* pasisako už ikikarinės Lietuvos, o ne Lietuvos - Tarybų Socialistinės Respublikos tąsą.

Tikru kvietimu Lietuvai išstoti iš SSRS sudėties ir Tarybų valdžiai demontuoti

virto parašų rinkimas vadina-
mai “okupacinei kariuome-
nei” iš Lietuvos išvesti.

Apie konsolidaciją jėgų (reakcinės emigracijos, “Sąjūdžio”, Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės lygos, dalies Lietuvos KP), siekiančių Lietuvos išstojimo iš SSRS sudėties, liudija Komunikatas, kurį pasirašė Europos lietuvių 36-tos konferencijos dalyviai Gotlando saloje (1989 m. lieparrugpjūtis).

Lietuvos SSR Aukščiausiosios Tarybos komisija, nelaukdama SSRS liaudies deputatų suvažiavimo komisijos išvadų, paskelbė 1940 m. Liaudies Seimo Deklaraciją apie Lietuvos įstojimą į SSRS sudėtį neteisėta. Šiandieną jau aišku, kad š.m. rugsėjo 5 d. respublikos Aukščiausiosios Tarybos sesijoje gali būti papildomai pateikti pasiūlymai panaikinti 1940 m. Liaudies Seimo rinkimų rezultatus. Šiuos pasiūlymus priėmus, Tarybų valdžia respublikoje gali būti

paskelbta neteisėta.

Sesijoje planuojama priimti įstatymą “Dėl Lietuvos SSR pilietybės” ir kitus įstatymus, kurių projektai ignoruoja LSSR beveik pusamžio buvimo SSRS sudėtyje faktą.

Visa tai vyksta plačiai išvysčius kampaniją spaudoje ir televizijoje juodinti viską, kas tik susiję su socializmu ir Tarybų valdžia. Neatsitiktinai gatvėse vis daugėja išstojimų su antitarybiniais, antisocialistiniais ir antirusiškais obalais.

Esant šiai sudėtingai situacijai Lietuvos Komunistų partija praktiškai nusišalino nuo vadovavimo respublikoje vykstantiems procesams. Ji užsiėmusi diskusija dėl statuso, kurios metu vis dažniau girdimas šūkis: “Nepriklausomai Lietuvai - nepriklausoma Komunistų partija”. Atskiri Komunistų partijos ir vyriausybės vadovai užėmė susitaikėliškas, kapituliantiškas pozicijas.

Ypač didelį susirūpinimą kelia pozicija, kurią užėmė “Sąjūdžio” ir Lietuvos Komunistų partijos vadovai. Maskvoje įrodoma, kad Lietuva siekia savarankiškumo tik sprendžiant vietines proble-

mas, o respublikoje imamasi jau minėtų žingsnių ruošiant išstojimą iš SSRS sudėties.

[...] vardan ko atsiskirti? Kokias tai turės pasekmes? Pakankamai įtikinami atsakymai pateikti SSKP CK Pareiškime. O mes norime papildomai tarti štai ką:

Praėjusiais metais propagandos masinės informacijos priemonės nemažai nuveikė, kad sutapatintų Tarybų valdžią ir socializmą su buvusiais ir dar tebesamais teisėtumo pažeidimais ir socialinio teisingumo bei lygybės deformacijomis.

Įsidėmėkite, kur šiandieną nukreiptos respublikos jėgos, laikas ir galimybės, kurias suteikė pertvarka. Argi iki kraštutinumo paaštrėjusioms nusikalstamumo problemoms spręsti ir žmonių esmingiausiems poreikiams patenkinti? Ne! Kol kas daugiausia tam, kad tik būtų urmu juodinama praeitis, lyg pastaruoju laikotarpiu Lietuva nepasikeitė.

Panašios kritikos akivaizdoje vargu ar galima tikėtis, kad, Lietuvai išstojus iš SSRS, Tarybų valdžia nebus demon-
tuota. Nereikia sau kurti iliuzijų dėl būsimosios socialinės-politinės santvarkos Lietuvoje.

(Bus daugiau)

Atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis (k) ir į tas pareigas siūlytas, bet deputatų daugumos nepalaikytas Algirdas Brazauskas, vadovavęs paskutinei sovietinei Aukščiausiąjai tarybai. 1990 m.

ELTA

LIETUVIŲ FONDO ĮSTATAI NARIŲ METINIAM SUVAŽIAVIMUI

Balandžio 2 dienos *Drauge* išspausdintas JAV LB XVII Tarybos Prezidiumo kreipimasis į Lietuviių fondo narius yra klaidingas ir klaidinantis.

Praėjusiais metais Fondo suvažiavimui pasiūlytas naujų įstatų projektas prieš suvažiavimą susilaukė Fondo narių priekaištų ir siūlymų daugiausia dėl to, kad iš naujai siūlomų įstatų buvo išbraukti bet kokie JAV Lietuviių Bendruomenės ir Fondo ryšiai. To projekto svarstymas iš 2004 m. suvažiavimo darbotvarkės jau pačiam suvažiavime Fondo vadovybės buvo atsiimtas, tad suvažiavime Fondo nariai jo nesvarstė ir todėl jo neatidėjo, kaip teigiama Prezidiumo laiške.

Lietuvių fondo Valdybos pirmininkas Arvydas Tamulis ir JAV Krašto Valdybos pirmininkė Vaiva Vėbratė sutarė sudaryti Fondo ir Bendruomenės pakviestų atstovų pasitarimų grupę įstatų projektui peržiūrėti, suderinti Fondo ir Bendruomenės santykius, pasiūlyti reikalingus papildymus ir pataisas, ir tokių pataisytą naujų įstatų projektą pateikti Fondo Tarybai bei jos Įstatų komisijai.

JAV LB KV pirmininkė Krašto Valdybos pareiškime tos pačios dienos *Drauge* tiksliai nurodo Pasitarimų grupės įsipareigojimus ir teises: Pasitarimų grupė neturėjo jokių įgaliojimų sprendimus daryti nei Fondo, nei Lietuviių Bendruomenės vadovybių vardu, o tik svarstyti ir pasiūlyti galimus Fondo įstatų pataisymus ir papildymus.

JAV LB Prezidiumo laiške išskaičiuoti esamų ir siūlomų įstatų “palyginimai [kurie] ... negatyviai liečia visuomenę ir Lietuviių Bendruomenę” šiose diskusijose neturi jokios prasmės, nes Pasitarimų grupė svarstė ir taisė Fondo pasiūlytą naujų įstatų projektą, o ne dabartinius Fondo įstatus. Tiesa, į dabartinių Fondo įstatų esmę ir turinį buvo nuolat atsižvelgiama, tačiau teigti, kad siūlomam įstatų projekte “išbrauktos narių teisės, išbrauktos LB teisės ir t.t.”, kaip kad keliose vietose rašoma Prezidiumo laiške, yra tikras nesupratimas. Pasitarimų grupė joku atveju nesvarstė dabartinių įstatų gražinimo ar jų galiojimo pratęsimo, tad tokie šių dviejų dokumentų “lyginimai” yra visuomenės klaidinimas.

Kas sąžiningai siūlomą projektą perskaitys, tikrai ras, kad narių teisės ten yra aiškiai nurodytos ir apsaugotos, ir kad Lietuviių Bendruomenės teisės iš jo nėra “išbrauktos”. JAV LB Fonde turi visas balsavimo ir įgaliojimų perdavi-

mo teises, tik dabar yra siūloma tokias teises lygiai taikyti visoms Fondo nario teises turinčioms organizacijoms. Pagal siūlomus įstatus, kiekviena organizacija gali įgaliooti, ką tik ta organizacija nori Fonde jos vardu balsuoti. Ši nuoroda Pasitarimų grupės buvo sutarta.

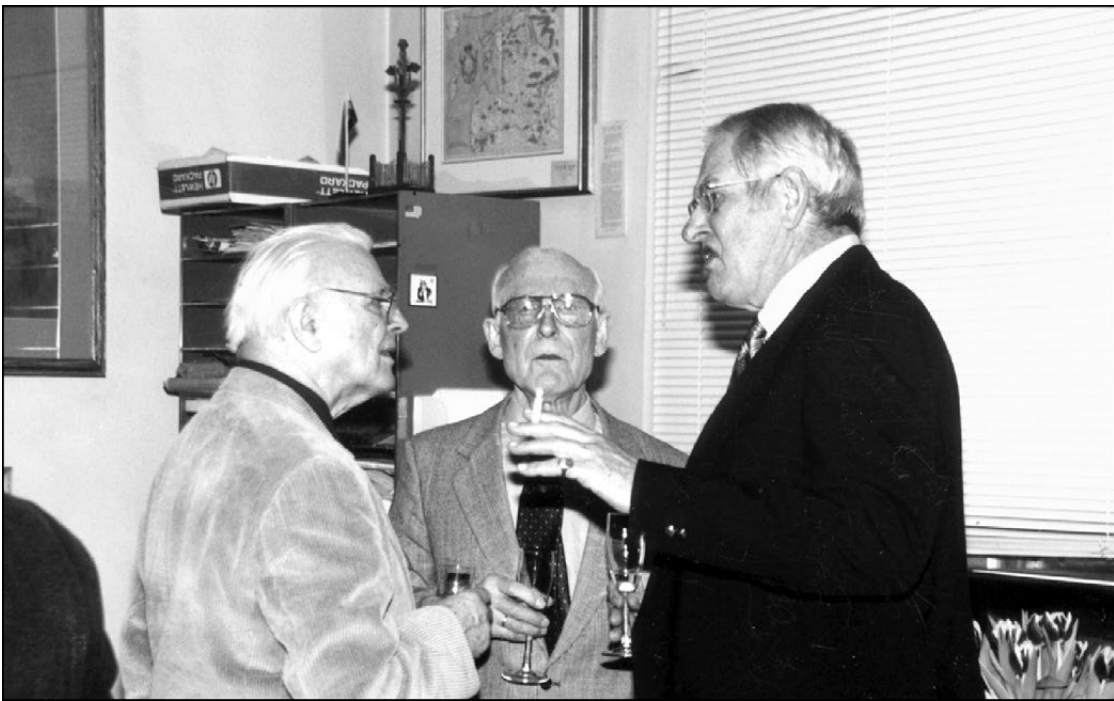
Pasitarimų grupė, susirinkus asmeniškai ir elektroniniu paštu, intensyviai keliolika įstatų projekto versijų persvarstė ir pasiūlė **beveik šimtą** reikšmingesnių ir ne taip reikšmingų 2004 m. įstatų projekto pataisų. Taip, pvz., buvo priartinta siūlymui, jog Fondo įstatų keitimai neturi būti pateikiami Lietuviių Bendruomenės tvirtinimui, kaip kad yra dabartiniuose įstatuose. Taip pat buvo susitarta dėl Pelno skirstymo komisijos sudietės iš keturių Fondo ir trijų JAV LB narių. Tai keleta iš svarbesnių Fondo Įstatų komisijos pasiūlytų dabartinių įstatų pakeitimų ir jie buvo ilgai ir visapusiškai diskutuoti.

Lietuvių fondo Įstatų komisija ir jo Taryba Pasitarimų grupės pasiūlytus įstatų projekto pakeitimus, pataisas ir papildymus priėmė ir patvirtino, ir tik **dvi nuorodos** liko nesuurtos.

Viena tų nuorodų liečia Fondo veiklos ir susirinkimų tvarkos taisykles. Kadangi Fondas nuo pat savo pradžios nariams buvo suteikęs **pagal nario įnašo dydį nustatyto įgaliojimo ir tiesioginio balsavimo balsų skaičiaus teises**, tokiai tvarkai lengvai ir tiksliai pritaikomų taisyklių nebuvo galima rasti. Todėl Fondo Įstatų komisija pasiūlė ir Taryba įstatų projekte priėmė nuorodą, jog tokios taisyklės turi būti Fondo naudojimui Tarybos priimtos ir nariams pateiktos. Tai yra gana įprasta organizacinė tvarka.

Antra nuoroda liečia Fondo likvidavimo klausimą, kur Fondo Įstatų komisija ir Fondo Taryba siūlo Fondo likvidavimo klausimą palikti nuspręsti tik Fondo nariams, be Lietuviių Bendruomenės Tarybos pritarimo ar nepritrimo. Su tokia logiška išvada, kad Fondo nariai ir tik Fondo nariai turėtų tvarkyti visus savo organizacijos reikalus, taigi ir jo likvidavimą, galima sutikti ar nesutikti, bet sunku teigti, jog tai kaip nors “negerai”.

Taip pat Lietuviių fondo Taryba įstatų projekte paliko nuorodą, kad, likvidavimo atveju, Fondo turtas turi būti išdalintas laikantis Fondo tikslų, kad tačiau, turtas turi būti atiduotas tik “lietuviškoms organizacijoms”, išbraukė. Gali

Vaikų poetas St. Dziugas, inž. Pilypas Narutis ir prof. dr. J. Račkauskas kalbasi lituanistikos klausimais.
Z.Degučio nuotr.

taip būti, kad ir “lietuviškos organizacijos” gali neturėti tų pačių tikslų, kaip Lietuviių fondas, tad kam į įstatus tokį nebūtinai visur tinkantį suvaržymą įrašyti?

Į tai atsiliepta *Draugo* vedamajame kad girdi, jei taip, tai “...lietuvių suaukoti LF pinigai gali būti išdalinti arabų, žydų, lenkų, Afrikos amerikiečių ir dievai žino kieno organizacijoms, jeigu jos turi atleidimą nuo federalinių mokesčių, o jų tikslai yra panašūs į LF”.

Lietuvių fondo tikslai pačioj pradžioj įstatuose ir inkorporacijos dokumente yra aiškiai išvardinti “to support Lithuanian education, culture and traditions, preserve Lithuanian language...” ir t.t. Tai pagrindinis garantas prieš neteisėtai pasigrobtą turtą. Iš kitos pusės, pvz., Illinois Universiteto lituanistikos katedra, nors ir ne “lietuviška organizacija”, tikrai tikty į Fondo tikslų sąrašą. Toks savo pačių pasistatytais šiaudiniais baubais visuomenės gąsdinimas vargu ar veda prie “bendro vardiklio”.

Fondo įstatų projekte yra numatyta aiški teisė JAV Lietuviių Bendruomenės Tarybai tartis su Fondo sudaryta Patikėtinių Taryba dėl Fondo likvidavimo “taisyklių ir tvarkos” nustatymo.

Kreipiamės į Lietuviių fondo narius. Matote, kiek buvo geranoriškų pastangų tartis ir rasti tinkamus siūlytų Fondo įstatų papildymus. Ar dėl dviejų, Pasitarimo grupės sutartų, bet Fondo Tarybos motyvuotai pakeistų įstatų nuorodų būtų verta vėl susipriešinti ir negalėti šio reikalingo ir svarbaus darbo tinkamai užbaigti?

Balandžio 30 d. dalyvaukite Pasaulio lietuviių centre vykstančiam Fondo narių metiniam suvažiavime arba įgaliokite kitą narį ar LF vadovybę suvažiavime atstovauti. Raginame priimti gerai apgal-

QUO VADIS LIETUVIŲ FONDO OPONENTAI?

Prasidėjo puolimai, šmeižtai apie Lietuviių fondą ir jo vadovybę.

Lietuvių fondas auga nuostabiu greičiu, remia lietuvių darbus milijonais dolerių. Fondo organizatoriai nuo pat jo pradžios dirba savanoriškai, be atlyginimo, patys įnešę po keliolika tūkstančių dolerių į pagrindinį Fondo kapitalą. Įstatuose aiškiai parašyta, kad Lietuviių fondo Tarybos nariai negali net skolintis iš Fondo. Lietuviių fondo Taryba yra atsakinga už Fondo turtą LF nariams ir JAV valdžiai.

Bet kai kam tas negerai?

Kodėl? Ar kad Lietuviių fondo vadovybė per 44 metus pasišventusiai iš idealizmo lietuviybės labui dirba? Ar kad Fondo vadovybės sumanumo ir visuomenės pasitikėjimo dėka sukaupė Fonde per 15 milijonų dolerių pagrindinio kapitalo? Ar kad lietuviybės darbams remti jau paskirstė daugiau negu 11 milijonų dolerių? Ar kad pastaruosius penkerius metus skirstoma po vieną milijoną dolerių? Ar kad Lietuviių fondas stipriai remia Lietuviių bendruomenės ir kitų organizacijų veiklą, lituanistines mokyklas, studentus, votą ir šiandieniniams reikavimams pritaikytą siūlomą naujų įstatų projektą. Tiek Lietuviių fondo, tiek Lietuviių Bendruomenės darbuotojams reikia grįžti prie abiejų organizacijų bendrų tikslų puoselėjimo – lietuviybės išlaikymo ir tam skirtų uždavinių bei darbų rėmimo.

Pasitarimo grupės nariai: **Arvydas Tamulis**, LF valdybos pirmininkas

Vytenis Kirvelaitis, LF Įstatų komisijos pirmininkas
Saulius Anužis, LF Tarybos ir JAV LB Tarybos narys
Arvydas Barzdukas, JAV LB pakviestas Pasitarimų grupės narys

kultūros centrus, jaunimo stovyklas, žiniasklaidą? Ką jos darytų be nuolatinės Lietuviių fondo paramos? Ar už tai reikia bausti Lietuviių fondo vadovybę, ją įvairiais prasi manytais įtarimais pulti?

Lietuvių fondo oponentai, kur einate?! Ką tu norite pasiekti? Ar norite sunaikinti Lietuviių fondą, o gal jį padaryti savo tikslams išdu?

Dr. Antanas Razma

JAV LB Krašto Valdybos Pareiškimas ATVIRU TEKSTU: JAV LB – LF “DERYBOS” IR KAS TOLIAU

2005 m. kovo 2 d. LF Tarybos patvirtintas LF įstatų projektas jau išsiuntinėtas nariams kartu su kvietimu į metinį narių suvažiavimą. Perskaičius kvietimą nustebome, nes pateikta informacija, mūsų nuomone, klaidina visuomenę. LF kvietime rašoma apie Lietuviių Bendruomenę, negavus LB sutikimo ir ne taip, kaip iš tikrųjų yra.

Pereitą pavasarį LB Valdyba ėmėsi žingsnių ieškoti išeities iš nesantaikos aklagatvio. Kartu su nauju LF Valdybos pirmininku Arvydu Tamuliu parengėme bendrą Pareiškimą, kuriame išryškintos abiejų organizacijų sąsajos. Dauguma žmonių buvo patenkinti, tačiau girdėjosi ir abejonių – ar bus sugebėta pereiti nuo gražių žodžių prie realių ir juolab sėkmingų “derybų” dėl LF įstatų turinio?

Vardan to, birželio mėn. pasiūlėme, kad būtų sudaryta bendra Pasitarimų grupė, kuri “suderėtų” LF Įstatų projektą, kuris galėtų tenkinti pagrindinius LF siekius ir tuo pačiu išskaidyti pagrindinius LB priekaištus, be to, būtų skaidrus ir kokybiškas.

(Nukelta į 10 psl.)

CLEVELAND, OH

GIMNAZIJOS
SUAŽIAVIMAS

Vasario mėn. 27 d. popietėje klubo pirmininkė Angelė Karnienė pasveikino dalį atvykusių į popietę buvusių Vasario 16-sios gimnazijos mokytojų ir mokinių, kurie vasario mėn. 24 d. turėjo suvažiavimą Lietuvių klubo patalpose St. Petersburge. Suvažiavimas buvo organizuotas mūsų klubo narės Valės Majauskaitės-Weinhofer ir buvusio Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininko Vytauto Biretos; jiems pagelbėjo grupė talkininkų. Pirmininkė apgailestavo, kad jai, dėl ankstyvesnių išpareigojimų, neteko ilgiau pabendrauti su suvažiavimo dalyviais, apleidusiais gimnazijos suolą prieš daugelį metų. Jie keliavo prisiminimais apie gražiausius savo gyvenimo metus – gimnazijos mokinio keliais ir takeliais. Suvažiavimas buvo tikrai graži ir gaivinanti proga sugrįžti į tuos metus. Mes, Floridos gyventojai, irgi esame šio suvažiavimo praturtinti, nes vienas iš buvusių gimnazijos mokinių, dail. Algimantas K. Grintalis, šiandieną klubo mažojoje salėje surengė mums savo kūrinių parodą.

Pirmininkė supažindino popietės dalyvius su dailininku, gimusiu Panevėžyje, o

1956 m. atvykusių į Ameriką – Baltimore. Tarnavo Amerikos kariuomenėje, vėliau baigė Maryland'o universitete industrinį meną. 33 metus dirbo kaip gimnazijos mokytojas Baltimore mieste. Jis yra sukūręs modernaus ir konservatyvinio stiliaus darbų, surištų su Lietuvos praeitimi. Dailininkas yra laimėjęs nemažai įvairių premijų parodose Baltimore ir kitur. Parodoje dailininkas išstatė keliolika paveikslų ir daug gintaro dirbinių.

Popietėje taip pat dalyvavo ir svečias iš Vokietijos, Vasario 16-sios gimnazijos kuratoriaus pirmininkas dr. Vilius Linertas, kuris ilgesnėje kalboje nupasakojo gimnazijos istoriją, jos dabartį ir ateities perspektyvas. Užbaigdamas kalbą, svečias nuoširdžiai prašė neužmiršti Vasario 16-osios gimnazijos.

Buvęs Vasario 16-sios gimnazijos mokinys kun. Hermanas Šulcas padėjo už malonią nuotaiką jam besilankant St. Petersburge. Jis pažadėjo neužilgo grįžti ir plačiai papasakoti apie savo darbą su jaunimu.

KOVO 11-JI

Lietuvos Respublikos atkūrimo 15-tosios sukaktuvės St. Petersburge buvo paminėtos ypatingai iškilmingai, nes tuo metu St. Pete Beach buvo sušauktas JAV dirbančių LR Gar-

Stanley Balzekas, Jr., Lietuvos Respublikos garbės konsulas Palm Beach, Floridoje dalyvavo JAV sostinėje Vašingtone kovo 5 d. įvykusioje Jungtinio pabaltiečių komiteto surengtoje konferencijoje, skirtoje Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 15-osioms metinėms pažymėti. Nuotraukoje iš kairės: Stanley Balzekas, Jr., Lietuvos Respublikos garbės konsulas Palm Beach, Floridoje; Vygaudas Ušackas, LR Ambasadorius JAV ir Meksikai; Saulius Kuprys, Amerikos lietuvių tarybos pirmininkas; Thaddeus McCotter, JAV Kongreso narys; Ingrida Bublienė, Lietuvos Respublikos garbės konsulė Cleveland, OH.

Palm Beach, LR Garbės konsulato nuotr.

bės konsulų suvažiavimas, dalyvaujant ambasadoriui Vygaudui Ušackui, ambasados darbuotojai Žanai Tarasevič. Tą patį savaitgalį St. Petersburge gyvenęs LR Garbės konsulas vakarinei Floridai Algimantas Karnavičius surengė jau tradicija tapusias golfo žaidynes. Svečių buvo suvažiavę iš daugelio Amerikos vietovių.

Sukaktuvinį minėjimą kovo 11-tos vakare klubo salėje surengė garbės konsulas A. Karnavičius kartu su klubo valdyba. Jį pradėjo klubo pirmininkė Angelė Karnienė, pasveikindama svečius ir pa-

kviesdama A. Karnavičių vadovauti programai. Jis pristatė minėjimo dalyviams garbinguosius svečius ir pasidžiaugė, kad šis vakaras esąs ypatingas, nes susirinko pilna salė lietuvių ir gana daug amerikiečių, kurie visi džiaugiasi atkurtos Lietuvos pasiekimais per laisvus 15 metų. Svečių tarpe buvo amb. V. Dambrava, LF Tarybos pirm. V. Kamantas, 11-ka LR garbės konsulų, Lietuvos kariuomenės plk. lt-tai V. Liepinš, M. Petrauskas, Dominikonų, Norvegijos, Peru valstybių konsulai, USF universiteto kanclerė, SP kolegijos prezidentas, SPB meras, LR ambasados sekretorė Ž. Tarasevič.

Ambasadorius Vygaudas Ušackas savo kalboje išreiškė padėką visiems susirinkusiems už dalyvavimą minėjime ir palietė keletą svarbiausių įvykių Lietuvos gyvenime – įsijungimą į NATO ir Europos Sąjungą, taip pat apžvelgė ir ateities planus, Lietuvos bendravimą su JAV ir kitomis valstybėmis. Kvietė ir toliau pasilikti gerais lietuviais, besirūpinančiais savo gimtuoju kraštu. Jis sakė, kad mes didžiuojamės mūsų Lietuvos pažanga per paskutinius penkiolika metų ir esame dėkingi visiems, pagelbėjusiems tai pasiekti. Kai mes šiandieną minime sėkmingus mūsų praėjusius metus, mes taip pat viltingai žiūrime ir į ateitį. Saugios, pastovios ir ekonomiškai stiprios Lietuvos įvaizdis ateityje yra visur pasaulyje gyvenančių lietuvių siekis ir reikia visiems dėl to dirbuotis.

Minėjimo-koncerto programą atliko "Herald" ansamblis, susidedas iš talentingų profesionalų muzikų vakariniame Floridos pakraštyje, kuriam vadovauja šv. Judo katedros

St. Petersburge muzikos direktorė Michelle Rego. Tarp darniai sudainuotų amerikiečių kompozitorių dainų, buvo atlikta ir solo arijų iš operų "Samson et Dalila", "The Old Maid and the Thief", "Don Carlo", "Don Giovanni". Ansamblis taip pat atliko Vytauto Miškinio kūrinį "Diffusa est Gratia", o pianistas Duncan J. MacMillan, DMA paskambino du Čiurlionio preliudus ir oturną.

Visi programos atlikėjai, besitęsiant ilgiems plojimams, buvo apdovanoti gėlėmis.

Programai pasibaigus, klubo pirmininkė pakvietė visus prie vyno ir lietuviškų užkandžių vaišių, prie kurių daug prisidėjo ir Lietuvos ambasada.

Tą patį vakarą, apie 10 val., sulaukėme ir svečių iš Lietuvos – tai buvo jaunimo ansamblis "Mikitukas" iš Varėnos, kuriuos autobusas atvežė iš Tamos oro uosto. Juos pasveikino ambasadorius Vygaudas Ušackas, palinkėdamas sėkmės dalyvaujant St. Peters-

(Nukelta į 11 psl.)

2005 m. Didysis penktadienis Panama City, Panamos katedroje: Ir taip, turbūt, meldžiamasi technologijos laikais...

A.Dundžilos nuotr.

CLEVELAND, OH

"VYŠNIŲ ŽIEDŲ
PRINCESĖS"

Balandžio 4 d. Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas surengė priėmimą

"Vyšnių žiedų princesės," dalyvaujančioms tradiciniame Vyšnių žydėjimo festivalyje JAV sostinėje Vašingtone.

Kiekvienų metų pavasario pradžioje Vašingtone vyksta "Vyšnių žydėjimo" festivalis, simbolizuojantis JAV ir Japonijos draugystę. Festivalis prasideda pražydus japoniškoms vyšnaitėms (sakuroms), kurias Amerikos sostinei 1912 m.

padovanojo Japonija.

Į festivalį kiekviena JAV valstija siunčia savo atstovę – "vyšnių žiedų princesę." Iš "vyšnių žiedų princesių" tarpo festivalio pabaigoje išrenkama "karalienė", vėliau kaip geros valios ambasadorė vyksianti į Japoniją.

Svečių teisėmis festivalyje kviečiamos dalyvauti ir užsienio valstybių "princesės". Šiais metais Lietuvą atstovauja ambasados atašė Gabrielė Klimaitė. "Vyšnių žiedų princesės" visą savaitę dalyvauja festivaliui skirtuose renginiuose JAV sostinėje. Festivalio dalyvės, laikantis tradicijų, priims Pirmoji JAV Ponia Laura Bush. *LR ambasados inf.*

2004 m. festivalio "karalienė" iš Massachusetts valstijos, LR ambasadorius V. Ušackas ir šių metų "vyšnių žiedų princesė" lietuvaitė Gabrielė Klimaitė.

LR ambasados nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Europos Sąjungos institucijose esančios vėliavos balandžio 8 d., Jono Pauliaus II laidotuvių dieną, buvo nuleistos iki pusės, pranešė Europos Komisijos atstovė spaudai. Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso drauge su kitų institucijų vadovais nusprendė, kad visą balandžio 8 dieną, penktadienį, priešais Komisijos pastatus esančios vėliavos būtų iki pusės nuleistos. Dvidešimt penkioms šalims atstovaujanti Europos Sąjungos Taryba priėmė tokį patį sprendimą. Europos Parlamentas jau balandžio 4 d. nuleido iki pusės vėliavas prie savo pastatų Briuselyje ir Strasbūre.

Lietuvai siūloma įsipareigoti gerinti elgesį su kaliniais. Ji raginama ratifikuoti Jungtinių Tautų Konvencijos prieš kankinimus Fakultatyvinį protokolą, pagal kurį būtų siekiama geresnio elgesio su laisvės netekusiais asmenimis. Tokį pasiūlymą, viešėdami Lietuvoje, Seimo kontrolierių įstaigai perdavė Kankinimų prevencijos asociacijos atstovai Matthew Pringle ir Phillipe Trembley. Jie buvo susitikę su Seimo kontrolierių įstaigos vadovu Romu Valentukevičiumi ir Seimo kontroliere Albina Radzevičiūte metu.

Fakultatyviniu protokolu, kaip skelbiama Seimo kontrolierių įstaigos pranešime, siekiama įkurti tarptautinę vizitujančių ekspertų instituciją - JT Komiteto prieš kankinimus pakomitetį. Šį dokumentą ratifikavusiose valstybėse būtų įkurtos nacionalinės institucijos, kurių atstovai turėtų teisę lankytis sulaikymo vietose, arba ši teisė būtų deleguota jau egzistuojančioms institucijoms. Seimo kontrolierių įstaigos įstatyme numatyta, kad Seimo kontrolieriai gali bet kuriuo paros metu lankytis patalpose, kuriose visą parą laikomi asmenys, ir su jais kalbėtis. Protokolas, pasak pranešimo, taip pat numato, kad tarptautinės ir nacionalinės institucijos dirbtų kartu, jų atstovai galėtų reguliariai lankytis sulaikymo vietose. Be to, jie rengtų rekomendacijas valdžios institucijoms, kuriomis būtų siekiama geresnio elgesio su laisvės netekusiais asmenimis bei sulaikymo įstaigų sąlygų gerinimo.

JT Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą Lietuva ratifikavo 1990 metais. Minėtą protokolą yra pasirašiusios 33 valstybės, o ratifikavusios 6 šalys. Kad protokolas įsigaliotų, jį turi ratifikuoti bent 20 valstybių. Kankinimų prevencijos asociacija buvo įkurta 1977 metais Šveicarijoje. Tai nepriklausoma nevyriausybinė organizacija, visame pasaulyje kovojanti su kalinių kankinimu ir blogu elgesiu su jais. APT aktyviai remia tarptautinių normų ir draudžiančių kankinimus standartų įgyvendinimą, prisideda prie propagavimo kontrolės mechanizmų, rengia informavimo ir mokymų renginius policijos, teismų, kalėjimų darbuotojams. Siūlymą minėtą protokolą ratifikuoti Seimui turi teikti Vyriausybė Teisingumo ministerijos vardu.

Ukrainos prezidentas Viktor Juščenko pasirašė įsaką įvesti bevizį režimą nuo šių metų gegužės 1 dienos iki rugsėjo 1 dienos Europos Sąjungos ir Šveicarijos piliečiams, pranešė valstybės vadovo spaudos tarnyba. "Bevizis režimas ... įvedamas taip pat siekiant tinkamai pasirengti bei organizuoti Ukrainoje Eurovizijos dainų konkursą", - pažymima pranešime spaudai. Šiųmetis Eurovizijos konkursas įvyks Kijeve gegužės pabaigoje. "Išbandant Ukrainos vienašališkai įvestą bevizį režimą bus nuodugniai išnagrinėti visi jo aspektai, siekiant ateityje supaprastinti Ukrainos ir Europos Sąjungos bei Šveicarijos Konfederacijos piliečių tarpusavio keliones", - sakoma pranešime spaudai.

Lietuvos narystės Europos Sąjungoje metinėms Vilnius sieks pasaulinio rekordo – vilniečiams ir miesto svečiams rengiamasi pristatyti didžiausią pasaulyje žemėlapi. Spalvotas ir detalus žemėlapis, specialiai apsaugotas nuo saulės, lietaus poveikio, įbrėžimų, simbolizuos galimybę laisvai vaikščioti po Europą. Žemėlapi, kurio ilgis turėtų būti 25 metrai, o plotis - 20 metrų, bus siekiama užregistruoti kaip Lietuvos, o gal net ir kaip pasaulio rekordą. Tikimasi, jog šis projektas bus įtrauktas į Guinnesso ir Lietuvos rekordų knygas. Projektas "Laisvai vaikštome po Europą" taps pagrindiniu šventiniu renginiu, vykšančiu gegužės 6-7 dienomis. Šventės dalyviai vienoje pagrindinių miesto aikščių eksponuojamu žemėlapiu, kuriame bus išryškintos visos ES šalys narės, galės ne tik pasigrožėti, bet ir po jį pasivaikščioti.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LA AMBASADOJE JAV SIURINTAS
LIETUVOS GARBĖ KONSULI JAV
PASIRABAS

METAMS - \$55,

PUSEI METŲ - \$40,

PIRMA KLASE - \$78,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

Vladimiras Prudnikovas, LR Kultūros ministras, Algirdas Brazauskas, LR ministras pirmininkas ir Alfonsas Dzikas, JAV Lietuvių bendruomenės Krašto valdybos vykdomasis vicepirmininkas po Lietuvos įstojimo į NATO metinių paminėjimo kovo 29 d. Vilniuje.

A. VALIONIS VYKO Į MASKVĄ

Vilnius, balandžio 8 d. (ELTA). Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis balandžio 8 d. vyko į Maskvą, kur susitiko su Rusijos Federacijos diplomatijos vadovu Sergej Lavrov.

Lietuvos diplomatijos vadovas su kolega iš Rusijos ketino kalbėtis apie prekių tranzitą į Klaipėdą, ekonominį bendradarbiavimą su Kaliningrado sritimi, saugumo politikos problemas, NATO ir Rusijos santykius. Per susitikimą buvo numatoma aptarti pasirengimą balandžio pabaigoje Vilniuje vyksiančiam NATO ir Rusijos užsienio reikalų ministrų susitikimui.

A. Valionio vizitas į Maskvą vyksta likus mėnesiui iki pergalės prieš nacistinę Vokietiją Antrajame pasauliniame

kare 60-mečio minėjimo. Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus nusprendė atsisakyti Rusijos vadovo Vladimir Putin kvietimo atvykti į šias iškilmes. Be to, ministrams galėjo tekti kalbėtis ir apie Rusijos ambasadorių Boris Cepov, kuris pastaruoju metu pagarsėjo akibrokštais prieš Lietuvos visuomenę, politikus ir žiniasklaidą.

Rusijos Federacijos atstovas dienraščiu *Respublika* pareiškė susidaręs įspūdis, jog Lietuva - ne šalis, o skandalų mėgėjų sambūris, kur visi drabstosi purvais ir dėl to jaučiasi laimingi.

Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Albinas Januška, komentuodamas šias ambasadoriaus mintis, pareiškė neįsivaizduojąs, kaip diploma-

tas galės toliau dirbti mūsų šalyje. "Neįsivaizduoju, kaip jis, kaip ambasadorius galės toliau dirbti Lietuvoje", - *Eltai* teigė pareigūnas.

Seimo nariai paragino neskaluoti šio konflikto, nors parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Justinas Karosas ir pripažino, kad Lietuvos ir Rusijos santykiuose prasidėjo diplomatinio bendravimo pauzė.

Dienraštis *Lietuvos rytas*, remdamasis šaltiniais Rusijos užsienio reikalų ministerijoje, pranešė, esą pastarojo meto B. Cepov elgesys suerzino net Rusijos diplomatijos vadovą S. Lavrovą. Dienraščio teigimu, ambasatoriaus atšaukimas esąs faktiškai išspręstas, tačiau Maskva bandys išlikti ori ir jį atšauks anksčiausiai tik po kelių mėnesių. **LGITIC**

UŽ ES LĖŠAS - MODERNŪS SAVARTYNAI, GERESNIS GERIAMASIS VANDUO IR IŠVALYTOS UPĖS

Vilnius, balandžio 7 d. (ELTA). Įsisavinant Europos Sąjungos fondų lėšas, Lietuvoje per artimiausius dvejus metus senus atliekų tvarkymo sąvartynus pakeis modernūs ir nekenkiantys aplinkai, stambesnės savivaldybėse bus rekonstruotos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemos bei valomos šalies upės ir ežerai. "Lietuva jau pasirengusi efektyviai naudoti ES paramą", - vykusioje spaudos konferencijoje pabrėžė Aplinkos projektų valdymo agentūros direktorius Kastytis Tuminas, pristatęs šalyje vykdomus aplinkosaugos projektus.

Jis neabejojo, jog rekonstravus vandenvalos įrenginius, pašalinus geležies bei kitas apnašas nuo vandentiekio vamzdžių, gyventojai pagerėjusią vandens kokybę tikrai pajus. Tačiau padidės tarifai už vandens tiekimo ir atliekų

LIETUVOS KARIAI GALI BŪTI SIUNČIAM Į AFRIKĄ

Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybai nusprendus nusiųsti taikdarių korpusą į pilietinio konflikto krečiamą Sudaną, į šį regioną gali būti siunčiami ir Lietuvos kariai.

Seime įregistruotas nutarimo dėl mūsų šalies karių dalyvavimo tarptautinėje JT operacijoje Šiaurės ir Rytų Afrikoje projektas. Tai savo dekretu pasiūlė prezidentas Valdas Adamkus. Anksčiau panašų projektą buvo pateikusi Vyriausybė.

Nutarimo projektu siūloma pritarti, kad į tarptautinę operaciją Šiaurės ir Rytų Afrikoje būtų siunčiama iki dviejų Lietuvos karių. Jie turėtų priklausyti Daugiatautei nuolatinės parengties greitojo reagavimo brigadai JT operacijoms. Kariai į šį regioną būtų siunčiami iki šių metų gruodžio 31 dienos.

Kaip Eltai sakė krašto apsaugos ministras Gediminas tvarkymo paslaugas.

Kirkilas, į Afriką vyktų ryšio štabo karininkas ir galbūt karo medikas. Siunčiamų karių skaičius priklausys nuo poreikio. Kitais metais į Sudaną gali būti siunčiama iki keturių karių.

Anot ministro, nors Lietuvos indėlis į JT operaciją būtų minimalus, taip mūsų šalis atnaujintų dalyvavimą šios organizacijos taikdariškoje misijoje. "Turime suprasti, kad esame ne tik NATO ir Europos Sąjungos nariai", - pažymėjo G. Kirkilas.

Kur tiksliai būtų siunčiami, kol kas neaišku, mat dar negautas konkretus prašymas.

Šių metų kovo 24 dieną JT Saugumo Taryba priėmė rezoliuciją, kuria pritarė 10 tūkst. taikdarių dislokavimui Sudane. Tarptautinės pajėgos prižiūrėtų, kaip laikomasi šiemet sausio 9 dieną pasiektų taikos susitarimų, nutraukusių du dešimtmečius trukusį karą tarp Sudano šiaurės ir pietų regionų. **LGITIC**

Doloresa Kazragytė

**LIX
DOVILEI REIKIA RODRIGO**

Eini, eini keliuku per mišką gal tris kilometrus... Atsiveria proskyna, pieva, joje kažkada būta kūdros – kyšo nendrės ir sena, sutrūnijusi valtis. Sodybos link pasukus, prie keliuko auga milžiniškos tujos (kada jos sodintos?), o toliau – namas, seniai dažytas, gonkos irgi kažkada buvusios baltos. Šulinys kieme, tvartai ir klojimas, už namo – vasaros virtuvėlė, už jos – sodas, didžiulis senas sodas. Tai mirusio Bronislovo sodyba. Gyvena čia tik jo vyriausioji duktė Dovilė. Kitos dvi dukros jau keleri metai po žeme. Viena po kitos mirė nuo vėžio.

Tvartas dabar tuščias. Sodas užžėlęs. Aviliai tušti. Per daug čia tylu. Per daug tuščia. Tiesa, kieme kapstosi kelios vištos, gražuolis gaidys ir... O stebukle! Rodrigas pievoje! Nejaunas, bet nuostabiai lieknas, gražus arklys Rodrigas! Orus arklys. Protingas arklys. Dovilės Rodrigas. Daugiau gyvulių nėra.

- Dovile, - klausiu, - o kodėl neturi šuns? Juk neramu tarp miškų, ypač dabar?

- Nebijau, - sako Dovilė, apvalaus, malonaus veido, tamsia skarute apsirišusi, vis žvelgdama pievon, kur rupšnoja žolę Rodrigas. – Turėjau šunį. Didelį. Užpuolė Jadžę grybaujant, nei kando, nei ką, taip tik aplojo, kam lenda prie pat sodybos... Visi kaimynai ėmė mane plūsti, kam nepririšu. Išsigandau. Atidaviau Adolpokui nuo Keruočio ežero. Nenoriu matyti pririšto. Tokie plotai aplinkui, o čia – pririštas. Nenoriu. Gaila. Laisvė už viską brangiau.

Dvi seserys buvo protingos. Ištekėjo. Gyveno miestuose. Atvažiuodavo su vyrais, vaikais bulvių pasisodinti (daržus jų, žinoma, Dovilė nuravėdavo, laistydavo), sodo derliaus apmažinti. Vardadienių, Joninių pašvęsti, pagrybauti. Žiemą beveik neužsukdavo.

Taigi dvi protingos, o trečioji (vyriausioji) – kvailiukė. Taip nuo mažens liko kvailiukė. Ne kaip visi. “Ir būsiu kvailiukė”, - sutiko Dovilė. Ravėjo seserų daržus, rinko kolorado vabalus, spaudė sultis, konservavo kompotus, rinko kiaušinius protingoms seserims. Kentėjo pakumščiavimus (buvo ir sumušta ne kartą) – tikra miškų Pelenė. Bet praeidavo vasara, seserų šeimynos išvažiuodavo su visom gėrybėm į šiltus savo butus, ir likdavo Dovilė viena. Su savo draugu Rodrigu. Su savo arkliu.

O buvo taip. Rodrigo motina, kumelė Zeta, buvo tikra miškų darbininkė. Dovilės tėvas dirbo miške. Pjovė pušis su “Družba”. Žinoma, vieną kitą vežimaitį parsiveždavo ir sau rąstelių – malkoms, pirtelai statyti. Vežimaičius tempdavo Zeta. Zetai gimė Rodrigas – nuostabus kumeliukas su baltą žvaigždę kaktoje.

Jau Rodrigas grakščiai laigė po pievas, kai tą pavakarę, baigiantis darbui, Bronislovas, prisikrovęs rąstelių, ruošėsi važiuoti namo. Vyrai tupėdami tuštino butelaitį, linkėdami vienas kitam sveikatos (rytoj šeštadienis), kažkas dar birbino “Družbą”. Staiga triokstelėjo, dunkstelėjo, pasigirdo šūksmas “O Jėzau!” ir keistas gyvuliškas krioktelėjimas: tai buvo Zetos dejonė – ant jos užgriuvo didžiausia pušis.

- Tėvukas negalėjo pamiršti Zetos žūties. Jau sirgdamas juokaudavo: “Gal savo Zetą ten sutiksiu? Žinai, Doviliuk, - sako man visai prieš mirtį, - negaliu pamiršti Zetos žiūrėjimo. Negaliu. Ji gulėjo ant šono. Pušį nukėlėm. Jau temo. Kumelė nejudėjo – viduriai sutraiškyti. Važiuvom pas veterinorių – gal kokį “ukolą”, kad nesikankintų. O tas į vestuves išlėkęs. Reikia Zetą palikti. Pritūpiau, paglosčiau, ji žiūri į mane ta didele akim ir... ašaros srovele teka per tuos plaukelius... Atleisk, sakau, Zeta, turiu palikti tave... nėr išeities...

Ir šautuvo nieks aplink tada neturėjo. Palikau. Ryte jau buvo sustingusi. Bet ta akis... “Tėvukas labai prisirišdavo prie gyvulių.

- O iš kur tas vardas – Rodrigas?

- Tėvukas labai mėgo skaityti. Ypač romanus. Kaip aš dabar, - Dovilė linksmi nusijuokė. - Pilna palėpė ir spinta visokiausių romanų. Kai gimė Zetai kumeliukas, tėvas skaitė kažkokį ispanišką romaną. Tik pasirodė kumeliukas, tėvukas ir sušuko: “Sveikas, Rodrigai!” Mes pradėjom juoktis, ir visi – Rodrigai! Rodrigai! Taip ir liko...

Nebėra Zetos, nebėra Bronislovo, nebėra dviejų jo dukrų... Liko Dovilė ir Rodrigas. Žemė ir sodyba pagal dokumentus priklauso vienam iš seserų vyrų. Dovilei niekas nieko nepaaiškina. Turi ji teisę į tą kampą, ar ne? Yra koks tėvo nurodymas, ar ne? Vaclovas (sesers vyras) kol kas tyli, kartais atvažiuoja su raudonu “Volvo”. Dovilė bijo, kad nepasakytų: “Eik į prieglaudą. Ūkį parduodu”.

**ATGIMUSIĄ DAINĄ PASITINKANT
Vytautas Matulionis**

Neseniai pasirodžiusi mezosoprano Aldonos Stempužienės kompaktinė arijų plokštelė yra verta dėmesio ne tik dėl jos muzikinio turinio, aprėpiančio nemažą dalį dainininkės muzikinės kelionės, bet ir dėl didelių pastangų pribrandinto vaisiaus, siekiant išsaugoti solistės indėlį į lietuvių menininkų kūrybinį lobį.

Žalsvos spalvos plokštelės viršelį puošia daili jaunos dainininkės nuotrauka ir žodžiai “ALDONA Stempužis, arias”. Įdomu, kad pavadinimas rašomas vis mažėjančiais spaud-

menimis: didžiausiomis raidėmis “ALDONA”, mažesnėmis “Stempužis” ir mažiausiomis “arias”. Atrodo, kad toks įvairuojantis spaudmenų pasirinkimas buvo gerai apgalvotas; klausytojui, ypač ne lietuviui, “ALDONA” greičiau įstrigs ir ilgiau pasiliks atmintyje nei “Stempužis”.

Plokštelės viršelio antroje pusėje sąrašas dešimties dainuojamų arijų, atliekamų lietuvių, italų ir prancūzų kalbomis: “Habanera”, “Seguidilla” ir “Carreau! Pique” (kortų arija), visos iš Bizet operos “Car-

men”, “Voce di donna” (Ponchielli, “La Gioconda”), “Stride la vampa” (Verdi, “Il trovatore”), “O don fatale” (Verdi, “Don Carlo”), “Amour! viens aider” ir “Mon coeur s’ouvre a ta voix” (Saint Saens, “Samson et Dalila”), “Che faro senza Euridice” (Gluck, “Orfeo”), “Una voce poco fa” (Rossini, “Il barbiere di Siviglia”). Beje, Ponchielli arija “Voce di donna” ir Saint Saens arija “Mon coeur s’ouvre a ta voix” įvardintos kaip “Voce de donna” ir “Mon coer s’ouvre a ta voix”. Tai klaida. Atskleidus plokštelės viršelį maloniai nuteikia kuklus, blyškiai

(Nukelta į 11 psl.)

KLAUSYKIT VĖL,
LYG PIRMĄ KARTĄ

ALDONA
STEMPUŽIS

*

arias

CD galima užsisakyti internete: amazon.com, cdbaby.com
iTunes for digital download of music files

CD paštu užsakymai siunčiami: Aldona Stempužis,
4249 Lambert Rd., Cleveland, OH, 44121 USA
Čekis rašoma Aldona Stempužis, kaina \$20.00 US įskaitant
siuntimo išlaidas

Informacija - Aldonos Stempužienės tinklalapyje: www.aldonadiva.com

- Laimė, kad ežeras toli, - sako Dovilė, - o tai padarytų kokią vasarvietę ar parduotų... Rodrigas jau nebejaunas, metai kiti ir... Bet jei iš čia išvartų – nebegyvenčiau. Negalėčiau kitur. Kai ilgu, nueinu pas Bronę pieno, pas Kazlauskus... Retai. Man su Rodrigu labai gerai.

- O ką veiki žiemą? Tuos kelis mėnesius?

- Skaitau romanus. Po kelskart tuos pačius. Baltušį labai mėgstu. – Prapliumpa juoktis. – Žinai, yra jo toks apsakymas “Valiusei reikia Alekso”. Kai perskaičiau tą pavadinimą, pakeliu akis – langas atdaras – o pievoj Rodrigas kad sušnarpštė, sužvangė – toks juokas mane suėmė, ir sakau: “Dovilei reikia Rodrigo! Ar girdi, Rodrigai?” Tas vėl žvengia. Oi, kokį protą jis turi, apsaityti negalėsiu! Vasarą buvo baisiai daug sniego. Vieną rytą nuo gonkų ėmiau kاستis tvarto link. Girdžiu, Rodrigas stumia tvarto duris. Prastūmė. Žiūri, žiūri, kaip aš kasu sniegą. Ir pats pradėjo snukiu

“kasti” ! “Aria” takelį ir stumiasi manęs link. Kinkavo, kinkavo ir prakasė. Susitikom pusiaukely. Man beliko pusė darbo.

Vieną pavasarį gal būčiau “kojas pakračiusi”, jei ne Rodrigas. Susirgau. Aukšta temperatūra. Svaigsta galva. Kibiras tuščias. Einu drebančiom kojom prie šulinio. Nešu pusę kibirėlio. Rodrigas buvo lauke. Nepriėjusi gonkų ir susmukau. Apsvaigo galva. Ale kibirą spėjau pastatyti. Netekau sąmonės. Pramerkiu akis – nieko nesuprantu: kažkas vandeniu teploja man veidą, minkštas toks, putlus daiktas... Ugi Rodrigas! Savo storom lūpom makaluoja man per veidą. Įkiša snukį į kibirą ir man per veidą šliurkš, šliurkš... Ak, tu mano “greitoji pagalba”, - misliju, - iš kur tu žinai, kad reikia su vandeniu? Pasakyk, iš kur? ! Šiaip taip atsistojau, apkabinau ir stovim... Prunkščia man į kaklą. Pusę kepaliuko duonos paskui sušėriau – reikia atsідėkoti.

- Dovile, o tu tiki Dievą? Kiek būnu sekmadieniais bažnytelėje – tavęs nemačiau.

-Jau penkeri metai nebuvau miestelyje. Ir kai seseris laidojo – likau čia. Nežinau.

Nenoriu. Bijau kažko. Man miškas – ir bažnyčia, ir altorius. Uogos – komunija, debesy – Šventoji Dvasia... Meldžiuosi. Daug. Kartais visą dieną. Ir kai su Rodrigu vaikštau. Anksčiau jodavom prie ežero. Atsigerti. Dabar vaikstome. Į miestelį irgi jodavau. Paskutinį kartą kai atjojau, žiūri visi. Ir bažnyčioj žiūri. Per mišias girdžiu: Rodrigas žvengia. Šunys aspito, tas piestu stojasi, taikosi spirti ir žvengia. Negerai išėjo. Nuo to laiko nebesirodau. Mano bažnyčia čia. O Rodrigas – aniuolas sargas.

Pavakarys. Sėdim mudvi lauke ant suoloelio. Rodrigas pievoje rupšnoja žolę, uodega ir galva visaip ginasi nuo uodų. Dūzgia bitelės. Kregždės virš galvos skraidinėja. Ak, tu gražumėli nesvietiškas!

Tebūna Tavo palaima virš šios sodybos, Viešpatie. Neleisk niekam skriausti Dovilės ir jos Rodrigo. Nei kaimynams, nei giminaičiams iš miesto. Tegyvena jiedu ramiai, tesimeldžia Dovilė “savo bažnyčioje”, ir dar ilgai tebūna šalia jos draugas Rodrigas.

Gerieji žmonės, linkiu Jums visada ką nors mylėti. Ir kad Jus mylėtų.

(Atkelta iš 6 psl.)

JAV LB KRAŠTO...

Pasitarimų grupei vadovavo LF Valdybos pirm. A. Tamulis ir V. Vėbraitė. Joje taip pat dirbo LF Tarybos nariai Saulius Anužis ir adv. Vytenis Kirvelaitis, o iš LB pusės, Arvydas Barzdukas, Algimantas Gečys, ir (antrininkė) dr. Laima Karosienė. Mūsų septynetukas posėdžiavo savaitgalius suskridę, keitėmės nuomonėmis jau nebesuskaičiuojamais elektroninio pašto laiškais ir telefoninėse konferencijose.

Pasitarimų grupė niekuomet neturėjo įgaliojimų priimti LF ar LB vardu sprendimą, tvirtinti susitarimus. Susitarimų tarp LF ir LB nebuvo ir negalėjo būti, nes esminius sprendimus už Bendruomenę priima Bendruomenės Taryba, ne *ad hoc* sudaryta bendra Pasitarimų grupė.

Pasitarimų grupė tegalėjo tartis ir siūlyti, ką ir padarė.

Ar pasisėkė? Ir taip, ir ne. Iš tikrųjų Pasitarimų grupė pasiekė konsensumą. Siekiant tarpusavio susitarimo, grupės projektas atspindėjo daug abipusių geranoriškų nuolaidų. Projektas nebuvo ir negalėjo būti “idealus”, tačiau visi Pasitarimų grupės nariai buvo pasiruošę jį siūlyti ir remti, su sąlyga, kad jis būtų priimtas kaip visuma.

Kompromisas (Pasitarimų grupės gruodžio 4 d. projektas) Lemont, IL vykusiuose posėdžiuose formaliai buvo pri-

statytas JAV LB Tarybos Prezidiumui ir LF Tarybos vadovams, LF Įstatų komisijos nariams. Tikėjomės abiejų Tarybų palankumo.

Tačiau matomai neįtikinome LF Tarybos, kad reiktų priimti mūsų kompromisinį projektą imtinai, “kaip paketą”. O tik taip derėjo daryti, nes jame surašytos nuostatos buvo jautriai subalansuotos, per pusę metų derybinio darbo išgrynintos ir pasvertos. Vasario 1 d. savo posėdyje LF Taryba patvirtino kitokį LF Įstatų projektą, nei Pasitarimo grupė siūlė. Vasario 22 d. JAV LB KV vardu išsiųstas LF vadovams laiškas, kuriame prašoma, kad toks LF Tarybos sprendimas būtų persvarstytas. Kovo 2 d. posėdyje, LF Taryba kai kurias įstatų projekto pastraipas priartino prie Pasitarimų grupės siūlomų nuostatų. Vis dėlto liko rimtų nesutarimų.

Vienas jų – dėl LB vaidmens, Fondo likvidacijos atveju. Pasitarimų grupės projekte buvo numatytas (kaip ir dabar galiojančiuose įstatuose) JAV LB Tarybos tvirtinimas LF likvidacijos atveju. Toks tvirtinimas prisidėtų prie Bendruomenės galimybių priarti naujiems LF įstatams, stiprintų visuomenės patikėjimą. Tačiau LF Taryba tam nepritarė.

Kas dar keisčiau – LF Taryba išbraukė žodį “lietuviškas” iš teiginio, kad likvidavus Fondą turtas turi pereiti JAV esančioms “lietuviškomis orga-

nizacijoms”. Pasitarimų grupės projekte, likvidacijos atveju, XV-4 įrašyta, kad “... shall distribute all assets of the Foundation to such Lithuanian American institutions in the United States which are then qualified as exempt within the meaning of Section 501(c)(3) of the Code. LF įstatų projektas XV-4 iš viso nemini žodžio Lithuanian ir sako “ ... shall distribute all assets of the Foundation to such institution(s) in the US which are then qualified as exempt within the meaning of Section 501(c)(3).”

Antras rimtas nesutarimas – LF Veiklos Taisyklių (“Rules and Procedures”) nebuvimas.

Pasitarimų grupės norėta įteisinti Veiklos (jokiu būdu ne vien posėdžių tvarkos) Taisyklių buvimą pačiuose LF įstatuose. Svarbu, kad tokias Taisykles tvirtintų LF nariai. Vėlgi, LF Taryba nepritarė.

Taigi LF Tarybos pako-reguotas LF įstatų projektas atsisakė kai kurių Pasitarimų grupės sutartų LB interesų LF-do įstatuose įteisinimo. Taip pat atsisakė įstatuose įtvirtinti kai kurias Pasitarimų grupės visuomeninį skaidrumą užtikrinančias nuostatas.

Užtat negalima teigti, kaip rašoma LF kvietimo laiške, “Visi kartu suderino, papildė, perredagavo ir patobulino LF įstatų projektą... Turite šių nuoširdžių ir išsamių pasitarimų vaisius - naujus LF įstatus...” Naujų įstatų nėra – tik

parengti puslapiai elektroniniu būdu siunčiami į Lietuvą ir ten spausdinami Vilniuje. Iš tikro ir redakcija persikėlė į Vilnių.

*Europos lietuvi*o reikalai buvo svarstomi 1992 m. balandžio 24 d. Nr. 16 LNB susirinkime. Kad atpigėtų leidimas, vieni siūlė paversti laikraštį dvisavaitiniu, kiti sustabdyti jį. Buvo pritariančių Aniceto Bučio siūlymui leisti du kart per savaitę.

Antrą kartą jau keleriems metams *Europos lietuvis* perkeliamas į Vilnių nuo 1992 m. rugpjūčio 15 d. (ten jau atspausdintas laikraščio Nr 37). Tame numeryje atspausdinta lordui Kaganui ir spaustuvės vedėjui R. Pakuliui Vilniuje už pagalbą persikelti į Vilnių ir ten įsikurti. Iš pradžių ten redaktorium dirba Laimantas Jonušys.

Į tų 1992 metų pabaigą (Nr. 41) K. Tamošiūnas, jau ne kaip LNB pirmininkas, džiaugiasi gavęs jau antrą Vilniuje išleisto laikraščio numerį ir siūlė tokį nemažos reikšmės tam leidiniui uždavinį ir linkėjimą: *Europos lietuvis* galėtų atlikti tą mūsų išeivijos suartėjimo su

Didelis pasirinkimas gražių dovanėlių suteikia daug džiaugsmo ir pirkėjams ir pardavėjams Kaziuko mugėje Kaune.

Dr. Leono Milčiaus nuotr.

du jų projektai. Be abejo malonu, kad LF vadovybė teigiamai įvertino Pasitarimų grupės neįlengvą darbą. Tačiau galų gale Pasitarimų grupės projektas – kitas. Užtat svarstant LF Tarybos patvirtintą ir LF narių suvažiavimui teikiamą LF įstatų projektą, būtina priimti dėmesin, kad LF Tarybos teiktas tekstas nėra nei Bendruomenės, nei Bendros Pasitarimų grupės “sutartas”.

JAV LB Krašto valdyba, 2004 m. gruodžio 11 d. pritarusi Pasitarimų grupės konsensu sutartam LF įstatų projektui, sieks, kad š.m. balandžio 30 d. Lemont, IL įvyksiančio metinio suvažiavimo metu būtų svarstomos ir balsuojant būtų priimtoms Pasitarimų grupės sutartos nuostatos.

JAV LB Krašto valdyba kreipiasi i LF narius su prašymu LF metiniame suvažia-

vime balsavimu palaikyti Pasitarimų grupės sutarto LF įstatų projekto nuostatas. JAV LB Krašto valdyba taip pat prašo suvažiavime asmeniškai negalėsiančius dalyvauti LF narius savo įgaliojimus (proxies) patikėti JAV LB Krašto valdybai, įrašant “JAV LB KV” įgaliojimo formose, juos siunčiant Krašto valdybos vicepirm. dr. Laimai Karosienei, adresu 3 Oak Gate Drive, Branford, CT, 06405.

Stengsimės visais klausimais palaikyti visuomenės interesus. Stengsimės ir toliau vadovautis Pasitarimų grupės dvasia: atviru bei ramiu kalbėjimu ir nuosekliu požiūriu į tikslą. O tas tikslas įvardintas 2004 m. rugpjūčio mėn. bendrame Pareiškime: šalinti nesutarimus, puoselėti lietuviybę kartu (tik kartu).

Vaiva Vėbraitė, JAV LB Krašto Valdybos pirmininkė

menė. Sutartį leisti perėmė Vl. Dargis. Dirbant kompiuterine sistema, tikimasi nuostolį sumažinti apie 10.000 svarų. Toks pranešimas rodytų, kad metinis nuostolis ir tuo atveju būtų vis apie 30.000 svarų. Kas taip pabrangino leidimą? Žinoma, viskas palaipsniui brangsta. Bet Vilniuje leidžiamasis *Europos lietuvis* buvo užpildomas apmokamų bendradarbių. Tarp kitų ten redaktorium buvo pasamdytas anksčiau Šiauliuose leistąjį *Leninietį* redagavęs Mindaugas Milieška, laikraščiui nuolat rašinėjo buvęs Maskvos *Literaturnaja gazeta* atstovas Lietuvoje Petras Keidošius ir buvęs *Šluotos* vyr. redaktorius Adolfas Strakšys, visi, matyt, tuomet gerų darbų netekę, tai rėmė juos Britanijos lietuvių išlaikomas laikraštis, nors ir darydamas didžiulius nuostolius. Dar iš pradžių redaktorium dirbo Laimantas Jonušys, vėliau kaip bendradarbė ir redaktorė reikšėsi Erika Umbrasaitė. Redakcija turėjo net ir sekretorę Reginą Abaravičiūtę. O vyr. redaktorium vis pasirašinėjo Vladas Dargis.

(Bus daugiau)

VYRESNIEJI SUKŪRĖ, O JAUNESNIEJI BAIGIA PRARASTI

Kaip vyko Britanijos lietuvių visuomeninio turto naikinimas

Kazys Barėnas

V.

Ar net neskaitė pranešimų, kad pasirašyta sutartis ir laikraštis ten spausdinamas, pagaliau jau 1990 m. laikraščio Nr. 47 paskelbtas lituanistikos ir kultūros direktorės Vidos Gasperienės pasisakymas: “Jaučiuosi, kad mano sąžinė man neleidžia dirbti tokioje dvasioje, kur garbės ir jėgos troškimas viršija tautinius jausmus, todėl nenorėdama apvilti už mane balsavusių DBLS lietuvių, turiu pasitraukti iš Centro valdybos”. Bet ji greit grįžo atgal į Centro valdybą.

Tų metų DBLS LNB visuotiniame suvažiavime J. Levinskas buvo pasiūlęs nepasitikėjimo Valdyba rezoliuciją, bet ji buvo atmesta.

Laikraštis 1991 m. kovo 15 d. Nr. 9 išspausdino DBLS Tarybos prezidiumo narių J. Levinsko ir H. Gaspero nepasitenkinimą ne dėl nebevei-

kiančio tik neseniai pirkto aparato, bet dėl K. Tamošiūno aiškinimo apie *Europos lietuvi*o leidimą Vilniuje. Kodėl ten, o ne Londone? Laikraštis yra leidžiamas DBLS ir LNB, tai kodėl susitarimus pasirašinėja vien K. Tamošiūnas, kodėl nėra J. Alkio? Ir tie skaitmenys, kad 500 bus išplatunami ten, kiti 500 egzempliorių čia, jiems neduoda aiškaus atsakymo.

DBLS Tarybos suvažiavime sakyta, kad, mažėjant skaitytojų, reikia skubėti perkelti *Europos lietuvi* į Lietuvą. Jeigu ten skaitys, tai bus užtikrintas laikraščio leidimas 10 metų. S. Kasparas tą pasisakymą papildė. Jis teigė, kad reikia leidimą nutraukti arba kaip nors sumažinti išlaidas. To siekiant, nuo lapkričio 1 d. dvejus metus bus leidžiamas pagal sutartį su Vl. Dargiu. Redaguojamas bus Londone, o

RENGINIŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 17 d., WJCU Radijo stoties lėšų telkimas – RADIOTHONAS. Telefonas (216) 397-4438 arba (216) 397-4422.
GEGUŽĖS 7 d., šeštadienį 6:30 v.r. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks solistės Nidos Grigalavičiūtės koncertas. Rengia Ateities klubas.

GEGUŽĖS 8 d. 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv.Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 14 d., šeštadienį: Š. Amerikos lietuvių 2005-tų metų plaukimo pirmenybės John Carrol universiteto baseine, University Heights, Ohio. Rengia LSK Žaibo plaukimo sekcija. Informuoja Algirdas Bielskus, tel: 440-833-0545; arba Pilypas Taraška, tel. 440-944-7743; ar 440-478-8539 (cell); E-mail: ptaraska@yahoo.com

GEGUŽĖS 30 d. 8:30 v.r. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 19 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGPJŪČIO 14 d., sekmadienį 12 val., Lietuvių klubo tradicinis pokylis Amerikos italų vietovėje, 29717 Euclid Ave, Wickliffe, OH.
RUGSĖJO 11 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

(Atkelta iš 9 psl.)

ATGIMUSIĄ DAINĄ...

gelsvos ir žalsvos spalvos, derins. Tik gaila, kad išblėsusiomis baltomis raidėmis ant gelsvos plokštelės įrašytas tekstas yra vos įskaitomas.

Plokštelės makštyje idėta knygelė pateikia plačią solistės biografiją anglų ir lietuvių kalbomis, apžvelgia jos nueitą dainos kelią. Kiekviena arija išsamiai apibūdinama abiem kalbom, pažeriant nemažą įdomių istorinių muzikinių smulkmenų, o angliškame knygelės įvade solistė pristatoma taip: “Aldona Stempužis is regarded by many to be the 20th century premiere vocal artist of the Lithuanian community”. Tai daug pasakantis įvertinimas. Kažkodėl, biografijoje minima Dariaus Lapinsko opera “Maras” verčiama

kaip “Death”. Tiksliau būtų “The Plague”.

“Knygelė iliustruota solistės nuotraukomis Eboli ir Carmen rolėse ir viena tikrai istorinė nuotrauka – “vienuolikmetės” solistės pirmojo pasirodymo operinėje rolėje – Eglė, nenurodyto kompozitoriaus “Eglė žalčių karalienė” pastatyme, 1939.05.20, Saulės salėje (Saulės draugijos gimnazijos salėje?), Jurbarko. Remiantis biografijoje nurodyta solistės gimimo data (1926.05.27.), ji Eglės rolėje debiutavo ne būdama vienuolikmetė, bet jau beveik trylikametė (tetruko tik savaitės). Ir vėl, įrašai po nuotraukomis yra beveik neišskaitomi, net pasitelkus akinius ir padidinamąjį stiklą.

Atskirai paminėtas solistės poetiškai jausmingai išreikštų minčių pluoštas liečiantis aplinkybes, pastangas ir jėgas skatinusias, įtaigojusias ir globojusias ją jos dainos kelyje. Tai dainininkės meninė išpažintis. Deja, jos angliškas vertimas, toli gražu, neatspindi jos lietuviškos dvasios. Tai tik labai laisva ir originalui tolima jautrių solistės minčių parafrazė.

Šioje plokštelėje pristato-

(Atkelta iš 7 psl.)

KOVO...

burgo Tarptautiniame Festivalyje – Folk Fair. Iš klubo jaunuosius svečius pasidalino globėjai, kurie apsiėmė juos apgyvendinti ir parūpinti transportaciją, kur bus reikalinga.

KULTŪROS BŪRELYJE

2005-jų metų pravestą rinkliavą Vytauto Didžiojo Universiteto studentams vedė Stasė Vaškelienė ir Janina Vienužienė. Šiais metais surinkta 3,210 dol. Aukotojų sąrašas išskabintas Klubo skelbimų lentoje, o aukos perduotos Būrelio patikėtinai S. Vaške- lienei, kuri jas asmeniškai perduoda remiamiems studentams. Dėkojame visiems aukotojams.

Kovo mėn. 2 d. Lietuvos Dukterų draugijos St. Petersburgo skyrius klubo salėje surengė savo metinį renginį su programa, vakariene ir turtin- ga loterija. St. Petersburgo skyriui jau kelinti metai vadovauja Elena Jasaitienė, o skyrius šiais metais švenčia 20-sias sukaktuves nuo įsikūrimo. Pirmininkė pakvietė pirmąją St. Petersburgo skyriaus vadovę Moniką Andrejauskienę supažindinti svečius su LDD organizacija, kuri buvo įkurta 1954 m. Čikagoje (vienas iš kūrėjų buvo kun. dr. Feliksas Gureckas), o vėliau įsisteigę skyriai ir kituose JAV miestuose. M. Andrejauskienė iškėlė per eilę metų LDD nuveiktus darbus, o tų darbų tikslas – šelpti našlaičius vaikus Lietuvoje. Vien St. Petersburgo skyrius per savo gyvavimo dvidešimtmetį surinko Lietuvai 115,000 dol. Programoje moterų dainos būrelis, susidedąs iš 11 dainininkių ir vadovės Aldonos Varkalienės, padainavo keletą dainų, o kiekvieną dainą poetiškai apibūdino Alvita

mos (Lino Stempužio bendrovės *Legacy Collection*) šiuolaikinės technologijos “atgaivintos” ir “atnaujintos” arijos buvo įrašytos 1969 metais Stuttgarte, su Dariaus Lapinsko diriguojamu Stuttgarto simfoniniu orkestru. Nors visos jos jau girdėtos, čia jos skamba kiek “jauniau”, “skaidriau”. Pažangios muzikinės technologijos dėka, išryškėja ir dainuojamų arijų turinys ir tiksliai atspindi visos solistės balso savybės, tiek balsinėje apimtyje, tiek dramatinėje įtampoje, tiek lyriškai gundančiame jausmingume, tiek šelmiškame koloratūriniame gudravime, tiek neišbrendamos nevilties gėlmėse. Šios plokštelės pasirodymas yra drąsus ir sveikintinas žingsnis. Tikėkimės, kad tokių nors ir brangių, bet ryžtingų žingsnių bus ir daugiau.

Kerbelienė. Programai įpusėjus, E. Jasaitienė pranešė, kad jeigu “Audros” šokėjai per užgavėnės galėjo sudaryti kvartetą ir chorą, tai mes sukūrėme chorą iš mokyklos vaikučių... Į sceną išgygiavo “Saulės” li-tuanistinės mokyklos mokinių grupė, o mokyklos vedėja Vida Meiluvienė pasakė, kad ir vaikai turi pajusti reikalą šelpti artimą. Vaikai padeklamavo eilėraščius: Monika Vilkelytė “Pavasaris”, Brigita Ulevičiūtė “Lietuva”, Julius Lukas “Sapnavau, sapnavau”. Energingai, su judesiais, vaikai padainavo “Plaukė žaselė per ežerėlį”.

Sugrįžusios į sceną moterys padainavo dar keletą dainų, o programą užbaigė kartu su vaikais “Brangiausios spalvos” daina. Vėliau visi vaišinosi pietumis ir prie kavos puodelių ar vyno stiklų kalbėjosi apie LDD organizacijos atliekamus gerus darbus.

“Lietuvių žinios”, Nr.345.

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2005 m.gegužės 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vaju.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už *Dirvą* metams (JAV ir Kanadoj) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių (JAV ar Kanadoje), kurie *Dirvos* neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime *Dirvą* kurį laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlomą adresą:

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Čikagos “Žalgiris” ir “Lituanica” sveikinasį po draugiškų rungtinių. Giedrės Kijauskienės nuotr.

SPORTO ŽINIOS

CLEVELANDO “ŽAIBAS” – SENJORŲ KREPŠINIO MEISTERIS

2005 metų ŠALFASS-gos vyrų senjorų (35 metų ir vyresnių) krepšinio pirmenybės įvyko š.m. kovo 19-20 dienomis, Clevelande, OH. Varžybas pravedė Clevelando LSK “ŽAIBAS”, vadovaujamas Vido Tatarūno.

Pirmenybėse dalyvavo 4 klubai: Hamiltono “Kovas”, Čikagos ASK “Lithuanica”, Čikagos “Žalgiris” ir Clevelando “Žaibas”. Originaliai buvo numatę dalyvauti Toronto “Aušra” ir Detroito “Kovas”, tačiau vėliau atkrito.

Tai buvo maždaug vienodo pajėgumo komandų turnyras. Nedidelę persvarą turėjo Žai-

bo komanda, kadangi žaidė namuose. Visos komandos buvo gana geruose sąstatuose ir neblogo lygio.

Pirmiausia buvo žaidžiama vienas pilnas ratas taškų sistema, tai yra kiekvienas su kiekvienu (“Round Robin”), po to, pirmai ir antrai vietai peržaidžiant dėl čempionato. Preliminarinis ratas buvo žaidžiamas šia tvarka: šeštadienį – Žaibas: ASK Lituanica 85-72, H. Kovas: Žalgiris 73-65, Žalgiris: ASK Lithuanica 79-73, Žaibas: H. Kovas 78-71. Sekmadienį – Žaibas: Žalgiris 79-71, ASK Lituanica: H. Kovas 75:61.

Po preliminarinio rato komandos išsirikiavo šia eile: 1) Žaibas 3-0, 2) ASK Lituanica 1-2, 3) H. Kovas 1-2, 4) Žalgiris 1-2. Trims komandoms susilyginus dėl 2-4 vietų, aukštesnę vietą nulėmė geresnis krepšių skirtumas. Tuo būdu dėl čempionato susitiko Žaibas ir Lituanica, kur laimėtoju tapo Žaibas 73-61. Lituanica vedė didesnę dalį žaidimo, tik paskutinėmis minutėmis žaibiečiams pavyko keiliais taškais atsiplėšti.

Turnyras praėjo sklandžiai ir geroje nuotaikoje. Laimėtojams teko pereinamoji trofėja, o pirmu trijų vietų laimėtojai buvo apdovanoti ŠALFASS-gos metiniu žaidynių medaliais. ŠALFASS inf.

KREPŠININKĖS IŠ LIETUVOS IŠGARSINO LIETUVĄ JAV

Liberty universiteto moterų krepšinio rinktinė, kurioje žaidė trys žaidėjos iš Lietuvos, išgarsino ne tik Lynchburge, Virginijos valstijoje esančią krikščionišką mokslo įstaigą, bet ir Lietuvą, kai niekada anksčiau nepasižymėjusi komanda pateko į NCAA studentų baigminių varžybų trečiąjį ratą.

Šių varžybų pirmame rate Liberty universitetas su jo startiniame penketuke žaidžiančiomis lietuvaitėmis – Daina Staugaitienė bei Rima Margevičiūtė, netikėtai įveikė Penn State ekipą 78-70, visi krepšinio komentatoriai stebėjosi, kaip taip galėjo įvykti. Tačiau, kada sekančiame rate jis susidorojo su dar stipresne Čikagos De Paul universiteto rinktine 88-79, tada jau visi ne juokais pradėjo kalbėti apie iki šiolei panašiam turnyre aštuoni metai iš eilės nė vienu rungtynių nelaimėjusių Liberty universiteto stiprybę.

Bet jo galybė išseko. Trečiame Chattanooga regiono rate “lietuviška” komanda susitiko su stipriausia Amerikos studentų ekipa – LSU. Kadangi Liberty tame regione

buvo išstatyta 13-je vietoje, o jų varžovės –pirmojoje ne tik tame regione, bet ir visoje Amerikoje, tai niekas “cinderelos” vardu pramintomis Liberty krepšininkėms neteikė jokių vilčių pergalei, nors tikėjosi geresnio pasirodymo. Tačiau jos čia gavo geros pylos, pralaimint 42 taškų skirtumu, daugumoje dėl trenerio neapdairumo.

D.Staugaitienė savo komandai sumetė daugiausia – 10 taškų, tuo tarpu kuomet šios ekipos aukštaūgė Katie Feenstra, daugumoje pelniusi po 20 ar daugiau taškų, šį kartą turėjo pasitenkinti tik devyniais. Gerai darbavosi ir kita lietuvaitė Margevičiūtė, kuri kaip televizijos komentatoriai pažymėjo 5 metus žaidė Lietuvos merginų rinktinėje. Bendrai imant, televizijos komentatoriai negailėjo gražių žodžių lietuvaitėms krepšininkėms, gyrė jų, žaidimą, nors kartais turėdavo problemų su jų ilgų pavardžių ištarimu.

NCAA studentų krepšinio turnyro baigminis ketvirtukas, kuriame bus ir Liberty universitetą nugalėjusi LSU komanda, balandžio mėnesio pirmąjį

savaitgalį susirinko į Indianapolis. Ten balandžio 3 d. įvyko pusfinaliniai, o balandžio 5 d. baigiminis susitikimas.

Edvardas Šulaitis

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jauką atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS

KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)